

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2011

Översättning: Cajsa Rudbacka-Lax

Jorgalan: Sámediggi / Irma Laiti

Kansikuva: Maakotka (*Aquila chrysaetos*) on vaarantunut laji. Pesivien parien määrä on kuitenkin ilahduttavasti kasvanut: vuonna 2011 todettiin pesätarkastuksissa ensimmäistä kertaa yli 200 poikasta. Metsähallituksen luontopalvelut vastaa lajin seurannasta koko maassa
Kuva: Metsähallitus / Martti Rikkonen.

© Metsähallitus 2012.

ISSN-L 1235-8983

ISSN 1235-8983 (painettu)

ISSN 1799-5388 (verkkajulkaisu)

ISBN 978-952-446-952-4 (painettu)

ISBN 978-952-446-953-1 (pdf)

Edita Prima Oy, Helsinki, 2012

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2011

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	21.3.2012
TOIMEKSIANTAJA		HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIARINUMERO	1453/20/2012
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2011		
TIIVISTELMÄ	<p>Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien eli luontopalvelujen toiminta perustuu Biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen (CBD) sekä EU:n luontodirektiiveihin ja Natura 2000 -verkostoon liittyviin velvoitteisiin. Metsähallitus toteuttaa myös EU:n meristrategiadirektiivin edellyttämiä toimia. Kansallisista ohjelmista merkittävimpiä ovat Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategia ja toimintaohjelma sekä Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma (METSO-ohjelma). Metsästyksen ja kalastuksen sekä erävalvonnan osalta toiminta perustuu pääasiallisesti kotimaiseen lainsäädäntöohjaukseen.</p> <p>Metsähallitus jatkoi luontotyyppien inventointeja, ennallistamista ja hoitoa tavoitteena hidastaa luonnon monimuotoisuuden vähentymistä. Metsähallitus vastaa useiden uhanalaisten lajien suojelusta ja kannan seurannasta. Valkoselkätikan, maakotkan ja muuttohaukan pesintätulokset olivat erinomaisia, saimaannorpalla keskimääräinen.</p> <p>Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden käyntimäärät kasvoivat hieman. Ensin mainittujen osalta kasvu johtui uusista Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistoista. Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden matkailukäytön hyöty paikallistaloudelle on merkittävä. Seurannassa oleiden 51 alueen matkailukäytön vaikutus paikallistalouteen oli 170,8 miljoonaa euroa ja 2 172 henkilötyövuotta.</p> <p>Metsästäjille ja kalastajille suunnatut palvelut tarjoavat sadoille tuhansille harrastajille mahdollisuuksia eränkäyntiin ja virkistytymiseen valtion mailla ja vesillä. Vuosi 2011 oli suotuisa erätaloudelle. Metsästyslupien myynti kasvoi perustuen erityisesti kanalintukantojen vahvistumiseen. Uusi kansalaisten kalastuspäiväkirja sai myönteisen vastaanoton.</p> <p>Metsähallitus jatkoi Natura-alueiden tila-arviointeja ja suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelua. Kansainvälisen yhteistyön uusia avauksia olivat yhteistyöhanke Kolumbian puistoaluehallinnon kanssa ja yhteistyö Latvian suojelualueorganisaation kanssa. Kotimaassa käynnistettiin Euroopan vapaaehtoistyö -vuoden merkeissä vapaaehtoistyön kehittämisprojekti.</p> <p>Tietojärjestelmien kehittäminen painottui SALTII-hankkeeseen, jossa rakennetaan useita suojelualueiden tiedon hallintaa parantavia tietojärjestelmiä. Järjestelmät tulevat koko luonnonsuojelualuehallinnon käyttöön ja valmistuvat pääosin vuoden 2012 aikana.</p> <p>Luontopalvelujen työn tunnettuus kasvoi edelleen, mikä näkyi mm. lisääntyneinä toimittajien ja sidosryhmien yhteydenottoina. Suositettu Luontoon.fi-verkkopalvelu uudistettiin ja sen rinnalle rakennettiin vuorovaikutteinen yhteiso.luontoon.fi-verkkopalvelu.</p> <p>Luontopalveluissa tehtiin vuonna 2011 kaikkiaan 482 henkilötyövuotta. Kokonaismenot olivat runsaat 51,73 miljoonaa euroa. Summa sisältää kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia menoja 4,26 miljoonaa euroa. Menot olivat ilman näitä 47,46 miljoonaa euroa.</p> <p>Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu valtion liikelaitoksen muun toiminnan erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun asetuksen (1402/2004) mukaisesti.</p>		
AVAINSANAT	tilinpäätös, toimintakertomus, tulossopimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 161		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-952-4
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1235-8983	ISBN (PAINETTU)	978-952-446-953-1
ISSN (PAINETTU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	65 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	Edita Prima Oy
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	21.3.2012
UPPDRAGSGIVARE		DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	1453/20/2012
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifters bokslut och verksamhetsberättelse för år 2011		
SAMMANDRAG	<p>Verksamheten inom Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter, dvs. naturtjänsterna, grundar sig på förpliktelser i anslutning till Konventionen om biologisk mångfald (CBD) samt EU:s habitatdirektiv och nätverket Natura 2000. Forststyrelsen genomför också de åtgärder som förutsätts av EU:s direktiv om en marin strategi. De viktigaste nationella programmen är Finlands strategi och handlingsprogram för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald samt handlingsprogrammet för mångfalden i skogarna i södra Finland (METSÖ-programmet). När det gäller jakt och fiske samt jakt- och fiskeövervakning baserar sig verksamheten i huvudsak på styrning genom nationell lagstiftning.</p> <p>Forststyrelsen fortsatte med inventeringar, restaurering och vård av naturtyper i syfte att dämpa utarmningen av naturens mångfald. Forststyrelsen ansvarar för skyddet av många hotade arter och uppföljningen av bestånden av dem. Vitryggiga hackspettens, kungsörnens och pilgrimsfalckens häckningsresultat av utmärkta, saimenvikarens kutning lyckades medelmåttigt.</p> <p>Antalet besök i nationalparkerna och statens strövområden ökade något. För de förstnämndas del berodde ökningen på de nya nationalparkerna Sibbo storskog och Bottenhavet. Nyttan av turismen i nationalparkerna och statens strövområden för den lokala ekonomin är betydande. Inverkan på den lokala ekonomin av turismen i de 51 områden som följdes var 170,8 miljoner euro och 2 172 årsverken.</p> <p>De tjänster som är riktade till jägare och fiskare erbjuder hundratusentals personer möjligheter till jakt och fiske samt rekreation på statens mark- och vattenområden. År 2011 var gynnsamt för vilt- och fiskehushållningen. Försäljningen av jakttillstånd ökade särskilt på grund av att hönsfågelbestånden stärktes. Den nya fiskedagboken för alla fick ett positivt mottagande.</p> <p>Forststyrelsen fortsatte att bedöma Naturaområdenas tillstånd och att planera skötseln och användningen av skyddsområdena. Nya former av internationellt samarbete var ett samarbetsprojekt med parkområdesförvaltningen i Colombia och samarbete med skyddsområdesorganisationen i Lettland. I hemlandet inleddes ett projekt för att utveckla frivilligarbetet i anslutning till Europa-året för frivilligarbete.</p> <p>Utvecklingen av datasystemen fokuserade på SALT-projektet, där man bygger upp flera datasystem som ska förbättra informationshanteringen i anslutning till skyddsområden. Systemen kommer att användas inom hela naturskyddsområdesförvaltningen och blir i huvudsak klara under 2012.</p> <p>Naturtjänsternas arbete blev mer känt och det syntes bl.a. i ökat antal kontakter från journalister och intressegrupper. Den populära webbtjänsten Utinaturen.fi moderniserades och parallellt med den byggde man upp den interaktiva webbtjänsten yhteiso.luontoon.fi.</p> <p>Inom naturtjänsterna var antalet årsverken 2011 sammanlagt 482. De totala utgifterna var drygt 51,73 miljoner euro. I summan ingår engångsutgifter eller annars exceptionella utgifter till ett belopp av 4,26 miljoner euro. Utgifterna var, exklusive ovannämnda utgifter, 47,46 miljoner euro.</p> <p>Bokslutet och verksamhetsberättelsen för Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter har uppgjorts enligt statsrådets förordning om särskild bokföring och särskilt bokslut för statliga affärsverks övriga verksamhet (1402/2004).</p>		
NYCKELORD	bokslut, verksamhetsberättelse, resultatavtal		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 161		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-952-4
ISSN (ONLINE)	1235-8983	ISBN (PRINT)	978-952-446-953-1
ISSN (PRINT)	1799-5388		
SIDANTAL	65 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	Edita Prima Oy
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

GOVVIDANSIIDU

ALMMUSTUHTTI	Meahciráđđehus	ALMMUSTUHTTINÁIGI	21.3.2012
DOAIMBANADDI		DOHKKEHANBEAIVEMEARRI	
LUHTOLAŠVUOHTA	Almmolaš	DIÁRANUMMIR	1453/20/2012
DAHKKI(T)	Meahciráđđehus		
ALMMUSTUHTTIMA NAMMA	Meahciráđđehusa almmolaš hálldahusbargguid ruhtadoalloloahpaheapmi ja doaibmačilgehus 2011		
ČOAHKKÁIGEASSU	<p>Meahciráđđehusa almmolaš hálldahusbargguid dahjege luondobálvalusaid doaibma vuoddu- duvvá Biologalaš mánggahámatvuoda guoski oktasašsoahpamuššii (CBD) sihke EU luondodi- rektiivvaide ja Natura 2000 - fierpmádahkii gulavaš geatnegasvuodaide. Meahciráđđehus ol- lašuhtá maiddá EU mearrastrategiijadirektiivva eaktudan doaimmaid. Álbmotlaš prográmmain dehalepmosat leat Suoma luonddu mánggahámatvuoda suodjaleami ja suvdilis geavaheami strategiija ja doaibmanprográmma sihke Mátta-Suoma vuoddiid mánggahámatvuodaprográmma (METSÖ-prográmma). Meahcebevddu ja guolásteami sihke meahcegehcima oasil doaibman vuodduuvvá válđoáššis sisriikka lálkaásahanjodiheapmái.</p> <p>Meahciráđđehus jotkkii luondotiippaid inventeremiid, ovddesteami ja dikšuma ulbmilin goahcat luonddu mánggahámatvuoda geahppaneami. Meahciráđđehus vástida mánggaid áitatvuloš šlájaid suodjaleamis ja náli čuovvumis. Vilgessealčáihnni, goaskima ja bárbmofállu bessenboh- tosat ledje erenomážit, saimaangahtes gaskamearáláččat.</p> <p>Álbmotmehciid ja stáhta vánddardanguovlluid fitnarmearit lassánedje vehá. Vuosttasin máin- našuvvon oasil lassáneapmi bodii ođđa Sipoonkorpi ja Áhpemeara álbmotmehciin. Álbmot- mehciid ja stáhta vánddardanguovlluid turismageavahusa ávki báikkálašekonomiijai lea meark- kašahtti. Čuovvumis leamašan 51 guovllu turismageavahusa váikkuhus báikkálašekonomiijai lei 170,8 miljovna euro ja 2 172 olmmošbargojagi.</p> <p>Meahcásteaddjiide ja guolásteaddjiide dárkkuhuvvon bálvalusat fálet čuđiid duháhiid be- rošteaddjiide vejolašvuodaide bivdui ja áhpásmuvvamii stáhta eatnamiin ja čáziin. Jahki 2011 lei buorre meahcedollui. Bivdolobiid vuovdin eatnánii erenomážit eanaloddenáliid buorráneami dihte. Riikkavuložiid ođđa guolástusbeaivegirji oáčču mieđis vuostáiváldima.</p> <p>Meahciráđđehus jotkkii Natura-guovlluid dilleárvoštallamiid ja suodjalanguovlluid dikšuma ja geavaheami plánema. Riikkaidgaskasaš ovttasbarggu ođđa oktavuodát ledje ovttasbargofidnu Kolumbia meahceguovlohálldahusain ja ovttasbargu Látvia suodjalanguovloorganisašuvn- nain. Ruovttueatnamis álggahuvvui Eurohpa eaktodáhtolašbargu -jagi olis eaktodáhtolašbarggu ovddidanprošeakta.</p> <p>Diehtovuogádagaid ovddideapmi deattuhuvai SÁLTÍ-fidnui, mas ráhkaduvvojedje mánggat suodjalanguovlluid dieđu hálldáseami buorideaddji diehtovuogádagat. Vuogádagat bohtet olles luonddusuodjalanguovlohálldahusa geavahussii ja válmmaštuvvet eanašosiin jagi 2012 áigge.</p> <p>Luondobálvalusaid barggu dovdan lassánii viidásabbot, mii oidnui ee. lassánan doaimmaheadd- jiid ja čanasjoavkkuid oktavuotaváldimiin. Bivnnut Luontoon.fi-neahttabálvalus ođasmahttui ja dan báldii ráhkaduvvui vuorrováikkuluslaš yhteiso.luontoon.fi-neahttabálvalus.</p> <p>Luondobálvalusain bargojedje jagi 2011 buohkanassii 482 olmmošbargojagi. Ollesgolut ledje ráhpadiš 51,73 miljovna euro. Submi sisttis doallá hávális dahje muđui spiehkastatgoluid 4,26 miljovna euro. Golut ledje almmá dáid 47,46 miljovna euro.</p> <p>Meahciráđđehusa almmolaš hálldahusbargguid ruhtadoalloloahpaheapmi ja doaibmačilgehus leat ráhkaduvvon stáhta fitnodatlagádusa eará doaimma sierra rehketdoalus ja sierra ruhtadoal- loloahpaheamis addon áshahusa (1402/2004) mielde.</p>		
ČOAVDDASÁNI	ruhtadoalloloahpaheapmi, doaibmačilgehus, boadussoahpamuš		
EARÁ DIEĐUT			
RÁIDDU NAMMA JA NUMMIR	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 161		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRENTEJUUVON)	978-952-446-952-4
ISSN (PRENTEJUUVON)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-953-1
ISSN (INTERNETPREANTTUS)	1799-5388		
SIIDOLOHKU	65 s.	GIELLA	suomagiella
GOASTTIDEADDJI	Meahciráđđehus	PRENTENBÁIKI	Edita Prima Oy
JUOHKKI	Meahciráđđehus, luonddubálvalusat	HADDI	

Sisällys

1 JOHDON KATSAUS.....	9
1.1 Toimintaympäristön muutokset.....	9
1.2 Toiminnan tuloksellisuus ja sen kehitys.....	9
2 VAIKUTTAVUUS	11
3 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	13
3.1 Laadulliset tavoitteet	13
3.1.1 Ympäristöministeriön asettamat tavoitteet	13
3.1.2 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet	21
3.2 Määrälliset tavoitteet ja muut tunnusluvut	25
3.3 Tuloksellisuuden arviointi prosesseittain	28
3.3.1 Luonnonsuojelu	28
3.3.2 Luonnon virkistyskäyttö	29
3.3.3 Eräasiat	30
3.3.4 Alueiden hallinta.....	30
3.3.5 Muut toiminnot	31
4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	37
4.1 Taloudellisuus.....	37
4.2 Tuottavuus	41
4.3 Kannattavuus	42
5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	43
5.1 Henkilöstön määrän kehitys	43
5.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin	45
5.3 Työhyvinvointi	46
5.4 Tulospalkkio.....	47
6 TOIMINNAN ARVIOINNIT	48
6.1 Ympäristöjärjestelmä.....	48
6.2 Metsähallituksen sisäinen tarkastus.....	48
7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	49
7.1 Tilinpäätöslaskelmat.....	49
7.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö	49
7.3 Muun rahoituksen käyttö	50
7.4 Kustannuslaskennan perusteet.....	50
8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT	51
8.1 Tuloslaskelma.....	51
8.2 Tase.....	52
8.3 Rahoituslaskelma.....	54
8.4 Liitetiedot	55
8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot	55
8.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot.....	57
8.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset	60
8.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta.....	61
8.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus.....	62
8.4.6 Kustannusvastaavuuslaskennat.....	63
ALLEKIRJOITUS.....	65

1 Johdon katsaus

1.1 Toimintaympäristön muutokset

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien eli luontopalvelujen toiminta pohjautuu kansainvälisellä tasolla erityisesti Biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen (CBD) ja sen suojelualueityöohjelmaan sekä EU:n luontodirektiiveihin ja Natura 2000 -verkostoon liittyviin velvoitteisiin. Metsähallitus toteuttaa myös EU:n meristrategiadirektiivin edellyttämiä toimia.

CBD:n 10. osapuolikokouksessa lokakuussa 2010 Japanin Nagoyassa hyväksyttiin maailmanlaajuisen strateginen suunnitelma vuosille 2011–2020 eli ns. Aichi-periaatteet, jotka linjaavat yleissopimuksen toimeenpanoa. Myös EU uudisti vuonna 2010 biodiversiteettistrategiansa. Strategian vision mukaan vuoteen 2050 mennessä EU:n luonnon monimuotoisuutta ja sen tuottamia ekosysteemipalveluja eli sen luonnonpääomaa suojellaan, arvostetaan ja ennallistetaan luonnon monimuotoisuuden luontaisen arvon vuoksi ja ihmisten vaurauteen oleellisesti vaikuttavina tekijöinä ja niin, että vältetään luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen aiheuttamat katastrofaaliset muutokset.

Kotimaassa luontopalvelujen toimintaa viitoittaa valtioneuvoston 21.12.2006 hyväksymä Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön kansallinen strategia 2006–2016 ja siihen liittyvä toimintaohjelma. CBD:n 10. osapuolikokouksen ja EU:n päätösten myötä ympäristöministeriön johdolla on aloitettu työ Suomen strategian ja toimintaohjelman tarkistamiseksi. Tarvetta aiempaa tehokkaampiin suojelutoimiin on todettu tuoreiden arviointien perusteella olevan myös Suomessa.

Valtioneuvoston periaatepäätös Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelmasta (METS-ohjelma ja -toimintaohjelma) sisältää lukuisia päätöksiä, joiden toteutus on Metsähallituksen vastuulla. Metsästyksen ja kalastuksen sekä erävalvonnan osalta toiminta perustuu pääasiallisesti kotimaiseen lainsäädäntöohjaukseen.

Metsähallituksen rakenteen uudistaminen jatkui ympäristö- ja maa- ja metsätalousministeriöiden työryhmässä. Työn pohjana on pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman kirjaus valtion maiden ja vesien kokonaishallinnan säilyttämisestä Metsähallituksella ja Metsähallituksen säilyttäminen kokonaisuutena. Ympäristöministeriön asemaa luontopalvelujen asiantuntija- ja strategiaohjauksessa ei heikennetä. Hallitusohjelmaan on kirjattu lisäksi, että luontopalvelujen kehittäminen, rahoitus ja rahoitusmekanismit turvataan. Luontopalvelujen rahoitusta on tarkoitus lisätä yhteensä kolme miljoonaa euroa. Hallitusohjelmassa korostuu myös Itämeren suojelun merkitys.

Pitkään valmisteltu, 1.2.2011 voimaan tullut laki luonnonsuojelulain muuttamisesta (58/2011) on luontopalvelujen toiminnalle merkittävä. Lainmuutos mahdollistaa luonnonsuojelualueiden perustamiseen tähtäävän säädösvalmistelun edistämisen, ja vuoden aikana valmistuivatkin ensimmäiset perustamisasetukset valtioneuvoston käsittelyä varten. Lainmuutos tehostaa toimintaa myös mm. keventämällä suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien hyväksymismenettelyä sekä helpottamalla alueiden liittämistä aiemmin perustettuihin luonnonsuojelualueisiin.

1.2 Toiminnan tuloksellisuus ja sen kehitys

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien eli luontopalvelujen tehtävistä, rahoituksesta ja tavoitteista sovitaan ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön ja Metsähallituksen välisissä tulossopimuksissa. Vuoden 2011 sopimukseen sisältyvien tavoitteiden toteutumisesta rapor-

toidaan toimintakertomuksen kohdassa 3 ”Tulokset ja laadunhallinta”. Tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin eikä niissä syntynyt merkittäviä poikkeamia.

Luonnonsuojelussa tavoitteet saavutettiin ja ylitettiin luontotyyppien inventoinneissa, metsien ja soiden ennallistamisessa, perinnebiotooppien ja arvokkaiden luontotyyppien hoidossa sekä lajistokartoituksissa ja -seurannoissa. Tavoitteista jäätin kulttuuriperinnön suojelussa. Suojelualueiden kulttuuriperinnön inventointeja tehtiin saaristo- ja tunturialueilla, joille oltiin laatimassa hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Inventointia tehdään hankevaroin, joiden määrä vaihtelee vuosittain. Nykyisellä rahoituksella luontopalvelut ei saavuta Kansallisen metsäohjelman 2015 valtion metsien kulttuuriperinnön inventointitavoitetta suojelualueilla. Metsähallituksen talousmetsissä tavoite saavutetaan. Myös niiden kartoituksissa käytettiin hyväksi luontopalvelujen asiantuntemusta. Lajistokartoitusten ja -seurantojen tietojärjestelmän toteuttaminen aloitettiin.

Alueiden hallinnan määrälliset tavoitteet (suojelualuekiinteistöjen muodostaminen, hoidon ja käytön suunnittelu) saavutettiin. Natura-alueiden tila-arvioinneissa (NATA) jäätin alkuperäisestä tavoitteesta. Luonnonsuojelualueiden perustamiseen liittyvä säädösvalmistelutyö eteni hyvin. Suojelualueiden tila 2010 -raportin laatiminen viivästyi ja sen valmistuminen siirtyi vuodelle 2012. Kehittämistyö painottui pitkälti suojelualuetietojärjestelmän (SATJ) ja suojelualueiden suunnittelun ja seurannan (SASS) -tietojärjestelmän edistämiseen, mikä vaikutti voimavarojen suuntaamiseen.

Luonnon virkistyskäytössä tavoitteet pääosin saavutettiin tai ylitettiin. Asiakaspalvelupisteiden käyntimäärä jäi tavoitteesta johtuen mm. syksyn 2010 budjettileikkausuhasta, minkä vuoksi markkinointi ja kausityövoiman rekrytoinnit viivästyivät. Asiakastyytyväisyys säilyi edelleen hyvänä. Merkittävin kehittämishanke liittyi luontokeskusten toimintaan.

Metsästys- ja kalastusasiakkaiden palvelujen parantamiseksi jatkettiin tietojärjestelmien kehittämistä. Kalastuspäiväkirjan verkkoversio (www.tuikki.fi) otettiin käyttöön huhtikuussa. Kanalintukantojen suotuisa kehitys näkyi kasvaneena lupakysyntänä ja lupien myynti sujui ilman järjestelmäongelmia. Asiakkaat olivat tyytyväisiä tarjottuihin palveluihin. Lapin alueella ilmeni hirvilupien myöntämiseen liittyviä ristiriitoja, joiden selvittämiseksi aloitettiin vuoropuhelu ja tiivis yhteistyö Suomen riistakeskuksen, riistanhoitoyhdistysten ja Metsähallituksen välillä. Eräasioiden taloudesta ja toiminnasta tehtiin sisäinen tarkastus, jossa paikannettiin useita kehittämistarpeita sekä kustannustehokkuuden parantamiseksi että toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi. Suositusten toimeenpano aloitettiin välittömästi. Merkittävin kehittämislinjaus koskee lupamyyniä. Valmistelut lupamyynnin siirtämiseksi Villiltä Pohjolalta luontopalvelujen hoidettavaksi aloitettiin.

Hanketoiminnan ja -rahoituksen osuus ja merkitys kasvoivat edelleen. Vuoden aikana oli käynnissä yli sata erillistä hanketta. Isot Life-hankkeet ovat tärkeitä luonnon ennallistamisessa, arvokkaiden kohteiden hoidossa sekä meri-inventoinnissa. Noin neljännes kustannuksista käytettiin yhteisrahoitteisissa hankkeissa kymmenien kumppaneiden kanssa, esimerkiksi matkailun ja palvelukokonaisuuden kehittämiseksi. EU:n rajat ylittävä rahoitus on käytössä kaikilla rajoillamme yhteisen luonnon ja aluekehityksen hyväksi.

Luontopalvelujen työn tunnettuus kasvoi edelleen, mikä näkyy muun muassa lisääntyvinä toimitajien ja sidosryhmien yhteydenottoina. Viestinnän määrällisiä tavoitteita Luontoon.fi -käyntimäärissä ei voida raportoida vuodelta 2011, sillä julkaisujärjestelmän uusiminen aiheutti katkoja kävijäseurantaan. Uusittu julkaisujärjestelmä kuitenkin paransi merkittävästi Luontoon.fi-verkkopalvelun käytettävyyttä ja houkuttelevuutta. Sen rinnalle rakennettiin vuorovaikutteinen yhteisö.luontoon.fi-verkkopalvelu, jossa kävijät voivat jakaa retkikokemuksiaan mm. valokuvin. Se lanseerattiin marraskuun lopussa, ja jo kuukauden päästä käyttäjät olivat ladanneet sinne yli 500 valokuvaa. Retkikartta.fi:n ja Suurpedot.fi:n käyntimäärät nousivat edellisestä vuodesta.

2 Vaikuttavuus

Luonnon monimuotoisuuden vähentymistä hidastettiin aktiivisin suojelutoimin. Ennallistamalla metsiä ja soita sekä hoitamalla perinnebiotooppeja pyritään parantamaan uhanalaisille luontotyypeille tärkeiden rakennepiirteiden säilymistä. Vaikuttavuuden lisäämiseksi uusin tutkimustieto sisällytettiin uuteen Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon oppaaseen käytännön ohjeistuksen pohjaksi. Kattava ja laadultaan korkeatasoinen luontotyyppitieto on osoittautunut välttämättömäksi valmisteltaessa malmin etsintään ja kaivostoimintaan liittyviä lupia ja lausuntoja Pohjois-Suomessa. Ongelmana on, että Pohjois-Suomessa inventointitiedot puuttuvat kokonaan vielä yli 200 000 hehtaarin pinta-alalta. Tästä syystä inventointitietojen keruuta onkin pyritty nopeuttamaan mm. kohdistamalla siihen lisärahoitusta.

Meriluonnon inventointityön vaikuttavuus näkyi vuoden 2011 aikana paitsi inventointitiedon määrän kasvamisessa myös kansallisten ja kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanossa. Näitä ovat mm. Itämeren suojelukomission eli HELCOMin uhanalaiset merilajit ja luontotyypit -hanke, jossa luontopalvelujen edustaja toimi uhanalaiset luontotyypit työryhmän puheenjohtajana. Lisäksi toteutettiin EU:n meristrategiadirektiivin ensimmäinen raportointi. Itämeren vesiluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelman (VELMU) ja Life+-hankkeena vuosina 2009–2012 toimivan FINMARINET:in yhteistyötä jatkettiin mm. kehittämällä meriluontotyyppimalleja.

Lajien uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi ja lajisuojelun hoitotoimien suuntaamiseksi tehtiin lajistokartoituksia ja lajiseurantoja noin 1 500 hehtaarin alalla. Pitkäjänteisen ja laaja-alaisen suojelutyön seurauksena Metsähallituksen vastuulle osoitettujen uhanalaisten nisäkkäiden ja lintujen kannat ovat joko kasvaneet tai pysyneet vakaina. Esimerkiksi saimaannorpan suojelutyötä tehostettiin edelleen ja sen kannan pienentyminen saatiin pysähtymään ja kannan arvioitiin jopa hieman kasvaneen. Suojeluponnisteluista huolimatta kiljuhanhi ja naali eivät valitettavasti vieläkään pesineet Suomen alueella. Suojelu- ja muiden alueiden luonto- ja kulttuuriarvoista viestittiin aktiivisesti koko valtakunnan alueella tarkoituksena nostaa laajan yleisön tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden ja kulttuuriperinnön suojelun tärkeydestä ekosysteemipalvelujen tuottajina.

Luontopalvelut seuraa kansallispuistojen ja muiden matkailullisesti merkittävien valtion alueiden matkailukäytön vaikuttavuutta paikallistalouteen. Vuonna 2011 kaikkien 37 kansallispuiston kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat yhteensä 108,3 miljoonaa euroa ja 1 394 henkilötyövuotta. Kaikkien seitsemän retkeilyalueen vastaavat luvut olivat 14,6 miljoonaa euroa ja 189 henkilötyövuotta sekä seitsemän muun matkailullisesti merkittävän kohteen 47,9 miljoonaa euroa ja 589 henkilötyövuotta. Yhteensä näiden 51 alueen matkailukäytön vaikutus paikallistalouteen oli 170,8 miljoonaa euroa ja 2 172 henkilötyövuotta.

Myös noin 45 000 valtion maille myydyin metsästyslupan ja 74 000 kalastuslupan virkistys- ja aluetalousvaikutukset ovat merkittävät. Aiempien selvitysten perusteella eräharrastajien ja heidän käyttämiensä alueellisten oheispalvelujen vaikutukset aluetaloudessa ovat useita kymmeniä miljoonia euroja vuositasolla ja hyödyt vaikuttavat eniten Pohjois- ja Itä-Suomessa. Monien syrjäseutujen kylien sosiaalinen toiminta aktivoituu hirvenmetsästyksen aikana, jolloin monet alueelta poismuuttaneet liittyvät kylien hirviporukoihin.

Suojelu- ja Natura-alueverkon tilaa ja niihin kohdistuvan hoidon ja käytön vaikuttavuutta seurataan etenkin Natura-alueiden tilan arviointien (NATA) avulla sekä osana alueiden hoidon ja käytön suunnittelua. Toteutusvaiheessa olevalla, vuoden 2012 lopussa valmistuvalla suojelualueiden suunnittelun ja seurannan tietojärjestelmällä (SASS) tullaan jatkossa seuraamaan erilaisten mittausten ja tunnuslukujen avulla vaikuttavuuden kehittymistä sekä yksittäisillä suojelualueilla että koko suojelualueverkostossa. Suojelualueiden tilaa ja sen muutoksia arvioidaan myös viiden vuo-

den välein toistettavissa koko suojelualueverkon kattavissa arvioinneissa. Vuoden 2010 tilannetta kuvaava Suojelualueiden tila -raportti valmistuu vuoden 2012 aikana.

Metsähallitus ja erityisesti sen luontopalvelut palkittiin Urheilugaalassa Urheiludesign-palkinnolla tammikuussa 2012. Palkintoperusteissa todetaan, että Metsähallitus hyödyntää onnistuneesti designin käyttöä suomalaisten liikuntaharrastuksen edistämiseksi. Metsähallitus on madaltanut kansalaisten kynnystä luontoliikuntaan rakentamalla kansallispuistoihin ja muihin luontokohteisiin turvallisia retkeilypalveluita, kuten luontopolkuja ja muita reittejä, taukopaikkoja ja laavuja. Tämän perinteisen suunnittelun lisäksi Metsähallitus hyödyntää myös modernia designia luontoliikunnan edistämiseksi: esimerkiksi rakenteilla oleva Suomen luontokeskus Haltia, Tiedekeskus Pilke sekä retkeilijän verkkotietopankit Luontoon.fi ja Retkikartta.fi edustavat suunnittelua, joka kannustaa lähtemään luontoretelle.

3 Tuotokset ja laadunhallinta

3.1 Laadulliset tavoitteet

3.1.1 Ympäristöministeriön asettamat tavoitteet

1 Metsähallitus osallistuu Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman toimintaohjelman (METSO) 2008–2016 toteuttamiseen (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>1.1 Luontotyyppien inventoinnin, hoidon ja ennallistamisen tavoitteet hehtaareina, pääosin valtionmailla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen: 1 550 ha, josta noin 1 000 ha Suoverkosto Life -hankkeessa (ys- alueet väh. 75 ha). – Puustoisten perinnebiotooppien hoito 1 150 ha; uusia ei kunnosteta (ys-alueet väh. 170 ha). – Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus: 300 ha (ys-alueet väh. 45 ha). – Luontotyyppien inventointi: 7 000 ha (ys-alueet väh. 500 ha). 	<p>Tavoitteet ylitettiin pääosin:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen valtion mailla: 1 617 ha, josta noin 836 ha Suoverkosto Life -hankkeessa (lisäksi ys-alueet 150 ha). – Puustoisten perinnebiotooppien hoito valtion maille 1 294 ha; uusia kunnostettiin pääosin osana erilaisia hankkeita (lisäksi ys-alueet 1 ha). Vuoden 2011 tulossopimuksessa ys-alueiden puustoisten perinnebiotooppien hoitotavoite sisältää sekä jatkuvan hoidon että peruskunnostuksen. – Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus: 313 ha, josta ys-alueet 87 ha. – Luontotyyppien inventointi: 9 525 ha, josta ys-alueet 2 548 ha.
<p>1.2 Metsähallitus arvioi ja seuraa METSO-ohjelman vaikuttavuutta</p>	<p>Metsien ekologisen seurantaverkoston lahoppuun lisäskohteiden toisen seurantakierroksen koentoja jatkettiin. Myös soiden ennallistamisen vaikutusseurantoja jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Puustoisten perinnebiotooppien seurantaverkoston perustamista jatkettiin. METSON tilannekatsausta varten toimitettiin tarvittavat tiedot.</p>
<p>1.3 Metsähallitus jatkaa METSO-ohjelman toimenpiteitä tukevia suojelukohteiden lajistokartoituksia.</p>	<p>Lajistokartoituksia kohdennettiin erityisesti luonnonhoitokohteille sekä suojeltavien ja luontodirektiivin lajien esiintymätarkastuksiin. Metsähallitus teki lajiryhmäkohtaisia kartoituksia noin 1 000 ha:n alalla (ys-alueet 230 ha). Lisäksi metsävaltaisilla suojelukohteilla tehtiin lintujen linjalaskentoja 250 km. Metsähallitus tallensi ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmään noin 1 210 METSO-alueen suojelukohteelta vuosina 2010–2011 tehtyä havaintoa (ys-alueet 210).</p>
<p>1.4 Metsähallitus aloittaa lajistoseurantonjen ja -kartoitusten tietojärjestelmän (LajiGIS) toteuttamisen.</p>	<p>LajiGIS-tietojärjestelmän toteuttaminen kilpailutettiin ja sen toteuttaminen aloitettiin joulukuussa. Järjestelmän on tarkoitus valmistua vuoden 2013 alkupuolella.</p>

<p>1.5 Metsähallitus koordinoi yhteistyötä Zonation-ohjelmiston soveltamiseksi METSO-toimintaohjelman toimeenpanossa erillisen rahoituspäätöksen mukaisesti.</p>	<p>Yhteistyö jatkui ympäristöministeriön rahoituspäätösten ja Metsähallituksen ja Helsingin yliopiston välisten sopimusten mukaisesti. ”Zonation METSON päätöksenteon tukena (MetZo)” -projekti toteutti projektisuunnitelmaa ohjausryhmän valvonnassa.</p> <p>Projektista viestittiin aktiivisesti järjestämällä tiedotus- ja infotilaisuuksia medialle, metsä- ja ELY-keskuksille sekä METSON seuranta- ja yhteistyöryhmille. Projektia esiteltiin Meksikossa tieteellisessä ennallistamisaiheisessa kokouksessa.</p> <p>Osana projektia valmisteltiin Life+-hakemus, jonka tavoitteena on kehittää Zonation-menetelmää suoje-lualueiden ja talousmetsien hoidon kohdentamisen välineenä.</p>
--	---

2 Metsähallitus jatkaa Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden perustamistoimia, inventointeja, hoidon ja käytön suunnittelua ja tila-arvioiteja sekä hoitoa ja ennallistamista (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>2.1 Metsähallitus laatii hoito- ja käyttösuunnitelman 20 Natura-alueelle. Metsähallitus tekee Natura-alueiden tilan arvioiteja (NATA) sekä päivittää Natura-tietolomakkeiden tietoja yhteistyössä ELY-keskusten kanssa.</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui 20 Natura-alueelle ja NATA-arviointi valmistui 16 Natura-alueelle.</p>
<p>2.2 Metsähallitus jatkaa ympäristöministeriön kanssa luonnonsuojelualueiden säädösvalmistelun ja kiinteistönmuodostamisen työohjelman toteuttamista mm. säädösvalmistelun pilottihankkeiden avulla.</p> <p>Esisuojelu-/suojelualuekiinteistöt muodostetaan tai tehdään tarpeelliset kiinteistöjen liittämiset 15 luonnonsuojelualueella.</p>	<p>Huhtikuussa annettiin lait Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistojen perustamisesta. Kainuun ja Suomussalmen säädösvalmisteluhankkeeseen liittyvät kaksi perustamisasetusta valmistuivat valtioneuvoston käsittelyä varten. Lisäksi edistettiin Varsinais-Suomen, Saimaan alueen, Pohjois-Karjalan, Keski-Pohjanmaan ja Lapin säädösvalmisteluhankkeita sekä valmisteltiin Koloveden ja Petkeljärven kansallispuistojen laajentamisesityksiä.</p> <p>Esisuojelu-/suojelualuekiinteistö muodostettiin 18 luonnonsuojelualueelle/-kohteelle.</p>
<p>2.3 Metsähallitus jatkaa luontotyyppien inventointia Metso-alueen pohjoispuolella 18 000 hehtaarin alalla.</p>	<p>Tavoite ylittyi: METSO-alueen ulkopuolella inventoituja luontotyyppitietoja tallennettiin paikkatietojärjestelmään 37 785 ha.</p>

<p>2.4 METSO-ohjelmaan kuulumattomien luontotyyppeiden hoidon ja ennallistamisen tavoitteet hehtaareina valtion suojelualueilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Soiden ennallistaminen: 450 pääosin Suoverkosto-Life-hankkeessa – Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito: 1 440; uusia ei oteta kunnostettavaksi ja osalla jatkuvan hoidon kohteista pidetään välivuosi. – Metsähallitus arvioi ja seuraa soiden ennallistamisen ja avoimien perinnebiotooppien hoidon vaikuttavuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> – Soiden ennallistaminen 381 ha, josta 228 ha Suoverkosto-Life-hankkeessa – Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito 1 776 ha. Tavoite ylitettiin reilusti uusien Metsähallituksen hallintaan tulleiden suojelualueiden lisäämän pinta-alan vuoksi. – Avoimien soiden ennallistamisen vaikutusseurantoja (hydrologia-, valuma-alue- ja kasvillisuusseurantoja) tehtiin suunnitelman mukaisesti. Avoimien perinnebiotooppien hoidon vaikuttavuutta seurattiin hoitoseurannoin ja lajistoseurannoin.
<p>2.5 Metsähallitus lisää tehokkaan media-, verkko- ja asiakasviestinnän keinoin tietoisuutta suojelualueiden merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle ja osallistuu Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön strategian ja toimintaohjelman viestintäohjelman toteutukseen.</p>	<p>Metsähallituksen luontopalvelut osallistui aktiivisesti luonnon monimuotoisuuden viestintäryhmän työn suunnitteluun ja toteutukseen.</p> <p>Luontopalveluille valmistui ydinviestiopas, jonka tarkoituksena on varmistaa, että kaikki luontopalveluissa viestivät samoin pääviestein, jotka tukevat tulosohjauksissa määriteltyjä toiminnallisia tavoitteita.</p> <p>Luontopalvelut järjesti useita toimittajaretkiä ja taustoittavia tapaamisia, jotka käsittelivät mm. kansallispuistojen matkailuvaikutuksia ja luontoliikunnan terveysvaikutuksia. Uusien kansallispuistojen avajisten kunniaksi järjestettiin avajaisjuhlat. Sipoonkorven kansallispuiston avajaisjuhlaan osallistui 1 500 ihmistä.</p> <p>Suomen luontokeskus Haltia sai paljon julkisuutta syksyllä, kun se valittiin World Design Capital 2012 Helsinki -designvuoden yhdeksi viralliseksi hankkeeksi ja kun Haltian peruskivi muurattiin. Luontoon.fi-verkkopalvelu uudistettiin ja avattiin yleisölle heinäkuussa, ja sen rinnalle rakennettu vuorovai-kutteinen palvelu Yhteisö.luontoon.fi avattiin marraskuun lopussa.</p>
<p>2.6. Metsähallitus julkaisee Suojelualueiden tila 2010 -raportin</p>	<p>Raportin valmistelu viivästyi, koska sen vastuuhenkilö ja muut valmisteluun osallistuvat henkilöt joutuivat käyttämään ennakoitua paljon enemmän aikaa paikkatietojärjestelmien uusimishankkeisiin. Raportin viimeistely ja julkaiseminen siirtyivät vuodelle 2012.</p>

3 Metsähallitus edistää sen vastuulle osoitettujen uhanalaisten lajien valtakunnallista suojelua ja seurantaa (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
3.1 Metsähallitus edistää saimaannorpan, valkoselkätikan, maakotkan, muuttohaukan, tunturihaukan, kiljuhanhen ja naalin suojelua ja vastaa niiden kannan seurannasta sekä laatii vuosittaiset kannan suuruuden ja kehityksen arviot, tarvittaessa otoksiin perustuen.	<p>Lajien seurantoja tehtiin noin 1 790 kohteella, mikä on noin 86 % seurannassa olevista paikoista. Lisäantymiskykyisen kannan ja sen viimeaikaisen kehityksen arviot:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saimaannorppa 110–160 yksilöä (kokonaiskanta 290), kasvava tai epävakaa – valkoselkätikka 130–180 paria, kasvanut – maakotka 320–410 paria, vakaa tai hitaasti kasvanut – muuttohaukka 270–310 paria, hitaasti kasvanut – tunturihaukka noin 30 paria, vakaa – kiljuhanhi 0 paria, vakaa – naali 0–2 aikuista, vakaa. <p>Valkoselkätikan kannanseurannassa otettiin käyttöön alueellisiin otoksiin perustuva arviointimenetelmä. Ympäristöministeriön johdolla laadittu saimaannorpan suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelma valmistui marraskuussa. Metsähallitus hoiti suunnitelmaa valmistelleen projektiryhmän sihteerin tehtävät.</p>
3.2 Metsähallitus osallistuu lajisuojelun valtakunnallisen toimintaohjelman valmisteluun sen ohjaus- ja yhteistyöryhmissä.	Toimintaohjelma valmistui vuoden lopussa. Metsähallituksella oli edustaja ohjausryhmässä ja kaksi edustajaa yhteistyöryhmässä. Lisäksi Metsähallituksen asiantuntijat osallistuivat lajien toimenpidetarpeiden arviointiin eliötyöryhmien kautta. Metsähallitus laski toimintaohjelmaa varten lajien suojeluasteet ja laati lajien esiintymiskartat ympäristöhallinnon Hertta Eliölajit -tietojärjestelmän tietojen pohjalta.

4 Metsähallitus jatkaa Itämeren vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmalla (VELMU) 2004–2014 (EK)

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
4.1 Metsähallitus tekee vedenalaisten luontotyyppien inventointia 5 000 ha:n alalla.	Vedenalaisia luontotyyppejä inventoitiin ja analysoitiin 5 345 ha, pääosin FINMARINET-hankkeen avulla.

5 Metsähallitus parantaa luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden luonnon-suojelualueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä (EK)

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>5.1 Metsähallitus pyrkii Suomen maabrändivaltuuskunnan toimeksiannon mukaisesti lisäämään kansallispuistojen ja muiden tärkeiden luontomatkailukohteiden tunnettuutta ja vetovoimaisuutta sekä edistämään luonnon virkistyskäytön suosiota.</p>	<p>Metsähallitus uudisti Luontoon.fi-verkkopalvelun ja rakens sen rinnalle vuorovaikutteisen Yhteisö.luontoon.fi-verkkopalvelun. VisitFinland.com -palveluun tuotettiin artikkelisarja kansallispuistoista. Matkailutoimittajat ry:lle järjestettiin taustoittava mediaretki toimittajasuhteiden lujittamiseksi. Ulkoministeriön kanssa tehtiin yhteistyötä kansainvälisen median tavoittamiseksi. Suomen luontokeskus Haltia sai myös kansainvälistä julkisuutta WDC2012Helsinki-yhteistyön kautta, ja Haltian matkailumarkkinoinnin suunnittelu aloitettiin Espoon matkailun kanssa. Paikallisella ja puistotasolla tehdyllä mediatyöllä mainostettiin puistojen palveluita ja tapahtumia.</p>
<p>5.2 Määrälliset tavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kansallispuistojen käyntimääräennuste: 1 955 000 – Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden käynnit: 855 000 (950 000 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) – Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 35 000 (47 000 mukaan lukien lyhyet opastukset) – Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit: 2 300 000 – Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit 900 000 – Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 290 	<ul style="list-style-type: none"> – Kansallispuistojen käyntimäärä 2 086 500 (sisältäen uusien Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistojen osalta koko vuoden käynnit) – Asiakaspalvelupisteiden käynnit 833 000 (915 400 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) – Opastettujen asiakkaiden määrä 42 015 (61 853 mukaan lukien lyhyet opastukset) – Luontoon.fi-verkkopalvelun käyntimääriä ei voida raportoida julkaisujärjestelmän vaihdon takia. – Retkikartta.fi:n käyntimäärä 1 103 170 – Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 310
<p>5.3 Metsähallitus seuraa asiakastytyväisyyttä keskeisimmissä kansallispuistoissa ja asiakaspalvelupisteissä. Kaikissa näissä palveluissa asiakastytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 4 (asteikko 1–5).</p>	<p>Asiakastytyväisyys säilyi hyvänä (keskiarvo 4,3) perustuen 8 083 palautteeseen.</p>
<p>5.4. Metsähallitus seuraa kansallispuistoihin kohdistuvan matkailun vaikuttavuutta paikallistalouteen.</p>	<p>Kansallispuistoihin kohdistuvan matkailun kokonaistulovaikutus oli 108 miljoonaa euroa ja 1 390 henkilötyövuotta.</p>
<p>5.5 Metsähallitus jatkaa Nuuksiokeskuksen toteutusta tavoitteena kehittää siitä Suomen maabrändiä tukeva ja luonnossa liikkumiseen kannustava ovi Suomen arvokkaimpaan luontoon.</p>	<p>Nuuksiokeskuksen rakennusurakka kilpailutettiin kiinteähintaisena kokonaisurakkana ja sopimus tehtiin YIT:n kanssa. Rakennus on Suomessa ensimmäinen massiivipuelementeistä rakennettava julkinen rakennus, jossa maanalaista kerrosta lukuun ottamatta kaikki rakenteet ovat puuta. Rakennuslupa sai lainvoiman 19.9. ja rakentaminen aloitettiin 1.8. maanrakennustöillä. Rakennuksen peruskivi muurattiin 4.11. Kellarikerroksen runko valmistui pääosin ja maalämpöjärjestelmän porakaivot vuoden loppuun mennessä.</p>

	<p>Nuuksiokeskuksen nimeksi valittiin Suomen luontokeskus Haltia. Hanke sai Jane ja Aatos Erkon Säätiöltä 1 miljoonan euron lahjoituksen. Lahjoitus mahdollistaa mm. rakennuksen ja energiaratkaisujen ekologisuuden sekä vuorovaikutteisten näyttelyjen toteuttamisen. Näyttelyn käsikirjoitus valmistui ja näyttelyelementit kilpailutettiin pääosin. Haltia on toinen Espoon kahdesta World Design Capital Helsinki 2012 -päähankkeesta. Keskus avataan yleisölle vuoden 2013 alkupuolella.</p> <p>Suomen luontokeskus Haltia -nimi tukee sen roolia koko Suomen luontoa esittelevänä keskuksena. Haltialle laadittiin visuaalinen ilme ja tunnus sekä verkkosivut: www.haltia.com. Haltialle rekrytoitiin palvelupäällikkö toiminnan käynnistämistehtäviin.</p>
<p>5.6 Metsähallitus jatkaa Pyhä-Luoston luontokeskuksen toteutusta</p>	<p>Hanke on aikataulussa. Rakennus on lähes valmis ja se luovutetaan tilaajalle helmikuussa 2012. Pihatyöt on aloitettu. Näyttelysuunnitelma on valmis. Osa näyttelyn aiheistosta on hankittu ja luonnonmateriaalien konservointi on käynnissä.</p> <p>Luontokeskuksen nimeksi valittiin Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskus Naava ja sen markkinointi aloitettiin. Opastettujen kierrosten ja retkien kehittäminen aloitettiin yhteistyössä alueen yritysten kanssa. Pyhä-Luoston asiakaspalvelu avataan uudessa luontokeskuksessa 5.3.2012 ja näyttely valmistuu kesäkuussa 2012.</p>
<p>5.7 Metsähallitus aloittaa Liminganlahden luontokeskuksen toteutuksen.</p>	<p>Rakennustyömaa ja näyttelyn suunnittelu etenivät aikataulun mukaisesti ja laajennusosa on lähes valmis. Rakennus luovutetaan tilaajalle helmikuun 2012 alussa. Näyttelykäsikirjoitus ja piirustukset valmistuivat. Valokuvahankinnoista laadittiin sopimukset. Näyttelyelementit kilpailutettiin ja niiden toimittaja valittiin. Avajaisia vietetään 27.4.2012.</p>
<p>5.8 Metsähallitus osallistuu Selkämeren kansallispuiston perustamisen valmisteluun ja parantaa alueen opastus- ja retkeilypalveluita.</p>	<p>Ks. jäljempänä kohta 7.1.</p>
<p>5.9 Metsähallitus jatkaa Merenkurkun maailmanperintöalueen hallinto- ja kehityssuunnitelman toteuttamista.</p>	<p>Hallinto- ja kehityssuunnitelman toimenpiteiden (91 kpl) toteuttaminen eteni hyvin. Luontopalvelut palkkasi maailmanperintökoordinaattorin ohjaamaan maailmanperintöalueen kehittämistä ja tehostamaan sen hallintoa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Luontomatkaileusuunnitelma julkaistiin kolmella kielellä. Moreenimuodostumien kartotus- ja luokitusraportti valmistui yhteistyössä GTK:n kanssa. Opastusta ja maailmanperintöpedagogiikkaa edistettiin mm. tekemällä uusi esittely-DVD maailmanperinnöstä ja antamalla jatkokoulutusta yli 200 opettajalle yhteistyöhankkeissa kuntien, Merenkurkun neuvoston ja Ruotsin Korkean Rannikon kanssa.</p>

6 Muut ympäristöministeriön erikseen asettamat tulostavoitteet

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>6.1 Metsähallitus osallistuu luonnonsuojelun kansainvälisiin tehtäviin, erityisesti suojelualueiden hoitoon liittyvään yhteistyöhön lähialueilla (Fennoskandian Vihreä Vyöhyke, Barentsin alueen suojelualueverkon kehittäminen), biodiversiteettisopimukseen ja sen suojelualueohjelmaan liittyviin tehtäviin sekä IUCN:n ja suojelualueiden hoitoon suuntautuneiden järjestöjen toimintaan. Lisäksi Metsähallitus hoitaa Ramsar-sopimukseen sisältyviä tehtäviä yhteistyössä perustettavan Ramsar-kosteikkotyöryhmän ja CEPA-yhteyshenkilön kanssa ja valmistee Ramsar-kosteikkokeskuksen perustamista Liminganlahden luontokeskukseen.</p>	<p>Metsähallitus osallistui Fennoskandian Vihreän Vyöhykkeen (FVV) ja Barentsin alueen suojelualueverkon (BPAN) kehittämiseen. FVV:n suunnittelua edistettiin Suomi-Venäjä-luonnonsuojelutyöryhmässä. Neljä ENPI-hanketta sai rahoituksen Kolarcticin, Karjalan (2) ja Kaakkois-Suomen ohjelmissa. Eri norppakantojen suojeluhanke on vielä arvioitavana Kaakkois-Suomessa. BPAN-yhteistyössä Metsähallitus on mukana hankkeen kansainvälisessä ohjausryhmässä ja työryhmissä.</p> <p>Metsähallitus jatkoi Suomi-Viro-luonnonsuojeluyhteistyön koordinaattorina ympäristöministeriön tukena. Yhteistyötä Viron ympäristöviraston kanssa jatkettiin ja yhteistyö Latvian luonnonsuojelualueorganisaation kanssa aloitettiin.</p> <p>Metsähallitus tarjosi Suomen IUCN-komitean sihteeristötehtävät. Stig Johansson jatkoi IUCN:n suojelualuekomission Euroopan alueen puheenjohtajana. Luontopalvelujohtaja osallistui World Protected Areas Leadership Forumin työhön.</p> <p>Ramsar-työtä jatkettiin suunnitelman mukaisesti (mm. Liminganlahden kosteikko – luontokeskuksen kehittäminen).</p> <p>Lapissa pidetyn Delos-työpajan julkaisu valmistuu 2012 alussa.</p> <p>Metsähallitus järjesti konsulttityönä Life+-rahoitusvälineen infotilaisuuden Suomessa.</p> <p>Metsähallitus osallistui aktiivisesti EUROPARC- ja Eurosite-organisaatioiden toimintaan ja edisti näiden yhdistymistä. Luontopalvelut toteutti Kolumbian luonnonsuojeluhallinnon kehittämishanketta ulkoministeriön rahoituksella.</p>
<p>6.2 Metsähallitus toteuttaa biodiversiteettisopimuksen 8 j artiklaa ottamalla käyttöön Akwé:Kon-ohjeistuksen Hammas-tunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa sekä jatkaa työtä saamenkielisen paikannimistön tallentamiseksi ja käyttöön palauttamiseksi.</p>	<p>Metsähallitus ja saamelaiskäräjät sopivat Akwé:Kon-prosessista. Keväällä perustettiin Akwé:Kon-työryhmä, johon saamelaiskäräjät nimesi jäsenet Akwé:Kon-periaatteiden mukaisesti. Perinteisen tiedon turvaaminen on lähtökohtana Akwé:Kon-ohjeiden soveltamisessa Hammas-tunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa, joka valmistuu vuonna 2012. Akwé:Kon-työryhmä jatkaa työskentelyään koko suunnitteluprosessin ajan.</p> <p>Metsähallitus teki yhteistyötä saamelaiskäräjien, saamelaismuseon, Kotimaisten kielten tutkimuslaitoksen ja Maanmittauslaitoksen kanssa saamenkielisen paikannimistön tallentamisen suunnittelussa. Lisäksi vuonna 2010 julkaistusta Itä-Inarin paikannimistöstä otettiin uusi painos syksyllä 2011.</p>

<p>6.3 Metsähallitus edistää Kansallisen metsäohjelman 2015 tavoitteena olevaa valtion metsien kulttuuriperinnön inventointia. (tavoite sisältyy myös MMM:n ja MH:n väliseen sopimukseen)</p>	<p>Kulttuuriperinnön inventoinnit jäivät vuonna 2011 vähäisiksi syksyn 2010 tiukan budjettivalmistelun ja hankerahoituksen niukkuuden vuoksi. Kansallisen metsäohjelman inventointien kriteerit täyttäviä hehtaareja tehtiin 1 900 (kaikkiaan inventoitiin 12 510 ha, josta suurin osa muita kuin metsäisiä kohteita). Suojelualueiden osalta Kansallisen metsäohjelman valtion metsien kulttuuriperinnön inventointi -hankkeen 2010–2015 kokonaistavoitteesta on tehty 2,5 % (32 600 ha).</p>
<p>6.4 Metsähallitus osallistuu uhanalaisten luontotyyppien toimintasuunnitelman toimeenpanoon.</p>	<p>Metsähallituksen inventointi-, ennallistamis- ja luonnonhoitotoimet olivat osa toimintasuunnitelman mukaista toimintaa.</p>
<p>6.5 Metsähallitus osallistuu soiden ja turvemaiden strategian toimeenpanoon.</p>	<p>Metsähallitus valmistautui strategian toimeenpanon aloittamiseen valmistelemalla omaa toimenpidesuunnitelmaansa.</p>
<p>6.6 Metsähallituksen luontopalvelut jatkaa yhteistyössä metsätalouden kanssa sisävesien monimuotoisuuden ja vesiluonnon suojelun kehittämistä liittyen vesienhoidon toteutusohjelman toimeenpanoon.</p>	<p>Vesiluonnon suojelun tehostamiseksi päätettiin luontopalvelujen ohjausyksikköön palkata uusi sisävesien hoidon ja suojelun erikoissuunnittelija vuoden 2012 alkupuolella.</p>
<p>6.7 Metsähallitus vastaa maastoliikenteeseen liittyvistä tehtävistä hallinnassaan olevilla alueilla. Arviot myönnettävistä maastoliikenneluvista:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Maksulliset moottorikelkkauraluvat: 6 800 kpl – Urien ulkopuoliset maksulliset maastoliikenneluvat: 850 kpl 	<ul style="list-style-type: none"> – Maksulliset moottorikelkkauraluvat 5 430 kpl – Urien ulkopuoliset maksulliset maastoliikenneluvat 841 kpl

7 Ympäristöministeriön asettamat täydentävät tulostavoitteet

<p>7.1 Selkämeren kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelu, puiston virkistyskäyttöpäalvelujen tuottaminen ja rakentaminen, kansallispuiston kiinteistönmuodostus sekä muut puiston perustamiseen liittyvät toimenpiteet (täydentävä sopimus / vuoden 2010 IV lisätalousarvio)</p>	<p>Metsähallitus osallistui alkuvuonna kansallispuiston perustamislain valmisteluun mm. järjestämällä siihen liittyviä sidosryhmä- ja yleisötilaisuuksia. Metsähallitus tuotti kansallispuiston verkkosivuja ja opasteita sekä teki kansallispuistoa tunnetuksi median kautta. Yhteistyötä Selkämeren alueen muiden toimijoiden kanssa kehitettiin yhteisellä hankevalmistelulla (kaksi myönteistä EAKR-rahoituspäätöstä) sekä osallistumalla muiden hankkeiden ohjausryhmätyöhön (4 kpl).</p> <p>Kiinteistönmuodostustoimenpiteet aloitettiin Porista, jota koskeva toimituksen loppukokous pidettiin joulukuussa. Toimituksesta valitetaan maa- ja metsätalouden uuden perustetun rasiteoikeuden takia. Loppuvuodesta haettiin toimitus Eurajoen kunnan osalta.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen aloitettiin. Alueella käynnistettiin kulttuuriperintöinventoinnit, vedenalaiset inventoinnit jatkuivat sekä luontotyyppi-inventointia täydennettiin.</p>
---	---

3.1.2 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet

1 Julkisten hallintotehtävien asiakastytyväisyys säilyy hyvänä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
1.1 Metsähallitus seuraa asiakastytyväisyyttä keskeisimmillä valtion retkeilyalueilla ja keskeisimmissä asiakaspalvelupisteissä. Kaikissa näissä palveluissa asiakastytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 4 (asteikko 1–5).	Asiakastytyväisyys säilyi hyvänä (keskiarvo 4,3) perustuen 8 083 palautteeseen.
1.2 Metsähallitus seuraa lupametsästäjien ja -kalastajien asiakastytyväisyyttä vuosittain saalisilmoitusten ohessa annettavien nettipalautteiden avulla. Asiakastytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 3,6 (asteikko 1–5).	Kalastajat 3,7 Metsästäjät 3,7

2 Parannetaan luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden retkeilyyn ja virkistykseen tarkoitettujen alueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
2.1 Metsähallitus pyrkii Suomen maabrändivaltuuskunnan toimeksiannon mukaisesti lisäämään valtion retkeilyalueiden ja muiden tärkeiden virkistys- ja luontomatkailukohteiden tunnettuutta ja vetovoimaisuutta sekä edistämään luonnon virkistyskäytön suosiota.	Metsähallitus uudisti Luontoon.fi-verkkopalvelun ja rakensi sen rinnalle vuorovaikutteisen Yhteisö.luontoon.fi-verkkopalvelun. Matkailutoimittajat ry:lle järjestettiin taustoittava mediaretki toimittajasuhteiden lujittamiseksi sekä kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden tunnetuksi tekemiseksi ao. ryhmän keskuudessa. Hossan valinta Vuoden retkeilyalueeksi toi paljon julkisuutta sekä Hossalle että retkeilyalueille yleensä. Hossaa esiteltiin omalla osastolla mm. GoExpo2011-retkimessuilla. Ulkoministeriön kanssa tehtiin yhteistyötä kansainvälisen median tavoittamiseksi. Suomen luontokeskus Haltia sai myös kansainvälistä julkisuutta WDC2012Helsinki-yhteistyön kautta, ja Haltian matkailumarkkinoinnin suunnittelu aloitettiin Espoon matkailun kanssa. Paikallisella ja puistotasolla tehdyllä mediatyöllä mainostettiin valtion retkeilyalueiden palveluita ja tapahtumia.
2.2 Määrälliset tavoitteet: Valtion retkeilyalueiden käyntimääräennuste: 350 000 Seuraavat tavoitteet sisältyvät myös ympäristöministeriön kanssa tehtyyn sopimukseen: – Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit: 2 300 000 – Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit: 900 000 – Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden käynnit: 855 000 (950 000 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) – Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 35 000 (47 000 mukaan lukien lyhyet opastukset)	Retkeilyalueiden käyntimäärä 356 000 – Luontoon.fi-verkkopalvelun käyntimääriä ei voida raportoida julkaisujärjestelmän vaihdon takia. – Retkikartta.fi käyntimäärä 1 103 170 – Asiakaspalvelupisteiden käynnit 833 000 (915 400 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) – Opastettujen asiakkaiden määrä 42 015 (61 853 mukaan lukien lyhyet opastukset)

– Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 290	– Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 310
2.3 Metsähallitus seuraa valtion retkeilyalueille kohdistuvan matkailun vaikuttavuutta paikallistalouteen.	Valtion retkeilyalueille kohdistuvan matkailun kokonaistulo vaikutus oli 14,6 miljoonaa euroa ja 189 henkilötyövuotta.
2.4 Metsähallitus uusii Metso-alueella sijaitsevien valtion retkeilyalueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia ja toteuttaa niiden mahdollisesti edellyttämiä luontoinventointeja.	Teijon, Evon ja Ruunaan retkeilyalueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat vahvistettiin Metsähallituksen johtoryhmässä.

3 Tarjotaan mahdollisimman laajalti kansalaisille metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
3.1 Metsästys- ja kalastuslupien myyntitavoitteet: – Metsästyslupat: 38 000 – Kalastuslupat: 90 000 – Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimukset: 3 500	– Metsästyslupia 45 225 kpl – Kalastuslupia 74 024 kpl – Vuokrasopimuksia 3 437 kpl
3.2 Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit: 280 000.	Verkkosivuilla oli 90 000 käyntiä. Uuden sivuston käyntimäärää seurataan eri tavoin kuin vanhan sivuston, joten toteutunut käyntimäärä ja tavoiteluku eivät ole verrannollisia toisiinsa.

4 Muut maa- ja metsätalousministeriön erikseen asettamat tavoitteet

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
4.1 Metsähallitus ylläpitää suurpetoviestintää yhteistyössä sidosryhmien kanssa.	Suurpedot.fi-verkkosivuja ylläpidettiin ja päivitettiin yhdessä sidosryhmien kanssa. Metsähallitus koordinoi suurpetoviestinnän työryhmän toimintaa.
4.2. Metsähallitus kehittää lupien jakelua nettimyynnin ja mobiilimyynnin avulla ja laajentaa mobiililupamyynnin koskemaan myös kalastuksenhoito- ja läänikohtaisia viehelupamaksuja.	Mobiililupien myyntikanava kilpailutettiin ja kalastuksenhoitomaksut ja läänikohtaiset vieheluvat saatiin mobiilimyynnin piiriin 1.1.2012.
4.3. Metsähallitus kehittää erävalvonnan viranomaisyhteistyötä ja parantaa valvonnan näkyvyyttä. Erävalvontaa vahvistetaan toimintamenojen puitteissa kohdentamalla tarvittaessa lisäresursseja toiminnan varmistamiseen. Erävalvonnan erityisteenä on suurpetojen salapyyntien valvonnan tehostaminen ja ennaltäekäisy sekä saimaannorpan suojeluun liittyvä valvonta.	Yhteistyötä kehitettiin poliisin ja rajavartioston kanssa käydyissä palavereissa ja sovittiin mm. joidenkin tietojärjestelmien yhteiskäytöstä. Suurpetojen salametsästyksen valvontaan panostaminen heijastui rikostapausten vähenemisenä. Saimaannorpan suojelun valvonnassa tehtiin tehostettuja valvontaiskuja. Kevään ajaksi palkattiin kaksi henkilöä valvomaan kalastusrajoitusten noudattamista. Rajoituksia noudatettiin hyvin lukuun ottamatta katiskojen nielujen vahvistamista norpankestäviksi. Erävalvonta sai tutkintaan hirvenmetsästyksen liittyviä laittomuuksia. Asiakaskontaktien määrä kasvoi edellisestä vuodesta selvästi.

4.4 Metsähallitus seuraa ahmakannan kehitystä yhteistyössä RKTL:n kanssa.	Kevättalvella tehtiin Ylä-Lapin laskenta, josta on raportoitu erikseen yhteistyössä RKTL:n kanssa. Ahmakanta on vakaa. Seurannassa tehdään yhteistyötä paliskuntien sekä Ruotsin ja Norjan suurpetoseurannasta vastaavien tahojen kanssa.
4.5. Metsähallitus jatkaa jokiravun esiintymisen kartoitusta ja yhteistyötä kalastusorganisaatioiden kanssa.	Metsähallitus oli mukana RKTL:n ja Eviran kanssa yhteishankkeessa, jossa selvitettiin rapukantojen tilaa ja rapuruton esiintymistä kannoissa. Hanke eteni suunnitellusti ja päättyy vuoden 2012 alussa. Ennakkotulokset ovat huolestuttavia: rapurutto näyttää leviävän.
4.6 Metsähallitus tehostaa kalastajille ja metsästäjille suunnattua tiedotusta saalispalautteiden kattavuuden lisäämiseksi.	Metsähallitus julkaisi huhtikuussa ilmaisen internetpohjaisen kalastuspäiväkirjan (www.tuikki.fi), jolla tehostetaan saalispalautteiden keräämistä kalastajilta. Jo kesän 2011 aikana järjestelmän löysi yli 1 000 käyttäjää.
4.7 Metsähallituksen luontopalvelut edistää valtion talousmetsien riistaelin ympäristöjen kunnostamista metsätalouden kumppanina.	Riistan elinympäristöjen kunnostaminen jatkui yhteistyössä metsätalouden kanssa. Vuonna 2011 uusittuun Metsätalouden ympäristöoppaaseen sisällytettiin uusia riistan elinympäristöjen hoito- ja kunnostamistoimia.
4.8 Metsähallitus toimii ELO:n (European Landowners Organisation) Wildlife Estate -ohjelman kansallisenä koordinaattorina ja suomalaisten hakijakandidaattien evaluoijana.	Metsähallitus toimi Wildlife Estate -hankkeen kansallisenä koordinaattorina. Hankkeelle perustettiin kansallinen työryhmä.
4.9 Metsähallitus jatkaa Metsäntutkimuslaitokselta siirtyneillä mailla luontoarvojen inventointia METSO II -ohjelman mukaisesti. Inventointien kustannuksista vastaa metsätalous.	Metsähallitus sai valmiiksi Metsäntutkimuslaitokselta siirtyneiden maiden luontoarvojen inventoinnit METSO II -ohjelman mukaisesti.
4.10 Metsähallitus edistää Kansallisen metsäohjelman 2015 tavoitteena olevaa valtion metsien kulttuuriperinnön inventointia. (tavoite sisältyy myös YM:n ja MH:n väliseen sopimukseen)	Kulttuuriperinnön inventoinnit jäivät vuonna 2011 vähäiseksi syksyn 2010 tiukan budjettivalmistelun ja hankerahoituksen niukkuuden vuoksi. Kansallisen metsäohjelman inventointien kriteerit täyttäviä hehtaareja tehtiin 1 900 (kaikkiaan inventoitiin 12 510 ha, josta suurin osa muita kuin metsäisiä kohteita). Suojelun alueiden osalta Kansallisen metsäohjelman valtion metsien kulttuuriperinnön inventointi -hankkeen 2010–2015 kokonaistavoitteesta on tehty 2,5 % (32 600 ha).
4.11 Metsähallitus edistää julkisen riistakonsernin strategisia päämääriä ja osallistuu riistakonsernin tietohallintostrategian laatimiseen.	Metsähallitus on edistänyt riistakonsernin strategisia päämääriä huolehtimalla siitä, että metsästys valtion mailla on ollut ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä. Riistalajien elinympäristöjen hoitoa valtion mailla on edistetty vaikuttamalla metsätalouden uuden ympäristöoppaan ohjeisiin sekä jatkamalla riistan elinympäristöjen aktiivista hoitoa. Metsähallitus on osallistunut aktiivisesti riistasektorin kansalliseen sidosryhmätyöhön sekä alan kansainväliseen toimintaan ja tilaisuuksiin. Metsähallituksesta on osallistuttu riistakonsernin tietohallintostrategian laatimiseen sitä valmistelleessa työryhmässä ja riistakonsernin strategiapäivillä.

Maa- ja metsätalousministeriön erikseen osoittamalla määrärahalla toteutettavat hankkeet	
4.12. Metsähallitus valmistautuu, ministeriön johdolla 31.7.2011 mennessä valmisteltavan riistakonsernin tietohallintostrategian linjausten mukaisesti ja ministeriön erikseen osoittamalla määrärahalla, esiselvittämään valtakunnallisen julkisen riistakonsernin riistatalouden seuranta- ja suunnittelujärjestelmän toteuttamisen. Tulostavoitteen toteuttaminen määritellään tarkemmin elokuussa 2011.	Järjestelmän toteuttamisen esiselvittämistä ei vielä aloitettu, mistä sovittiin riistakonsernin sisällä. Aloitus siirtyi vuoden 2012 alkuun.
4.13 Metsähallitus toteuttaa Lokan ja Porttipahdan ammattikalastusta tukevaa poistokalastusta Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen selvityksen pohjalta erillisrahoituksella.	Kalakantojen rakenteen muuttamiseksi ylitiheitä särkikala- ja vaellussiikakantoja poistettiin yli 100 000 kg. Hoitotoimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan saalistilastoinnilla sekä kalakantojen tilan ja loisseurannan avulla.
4.14 Metsähallitus valmistelee metsähanhea koskevan valtakunnallisen selvityksen kannanhoidon kehittämistarpeista ja mahdollisuuksista kansallisella ja kansainvälisellä tasolla ja luovuttaa sen maa- ja metsätalousministeriölle. Valmistelutyö tehdään ministeriön osoittamalla erillisrahoituksella (ei sisälly tähän sopimukseen).	Raportti metsähanheen kannanhoidon kehittämistarpeista valmistui marraskuussa ja se lähetettiin maa- ja metsätalousministeriölle. Metsähanhikannan hoitoon liittyy paljon lisäselvitystarpeita ja kansainvälisen yhteistyön tarpeita.

3.2 Määrälliset tavoitteet ja muut tunnusluvut

Määrälliset tavoitteet, ympäristöministeriö	Tot. 2008	Tot. 2009	Tot. 2010	Sopimus 2011	Tot. 2011
Alueiden hallinta					
Natura-alueiden määrä, joille valmistuu hoito- ja käyttösuunnitelma	37	32	22	20	20
Muodostettujen esi-/suojelukiinteistöjen määrä	13	22	21	15	18
Luonnonsuojelu					
Ennallistaminen (ha)	2 743	2 561	2 245	2 000	2 148
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	2 684	1 686	1 797	1 550	1 617
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	59	11	71	sis. ed.	150
Soiden ennallistaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	sis. ed.	864	377	450	381
Perinnebiotooppien hoito (ha)	2 318	2 610	2 695	2 590	3 071
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	2 314	1 124	1 192	1 150	1 294
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	4	46	23	sis. ed.	1
Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito ja kunnostaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	sis. ed.	1 440	1 480	1 440	1 776
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus (ha)	378	380	339	300	313
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	358	240	199	300	226
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	20	140	140	sis. ed.	87
Luontotyyppien inventointi (ha)	103 841	53 769	40 589	25 000	47 310
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (valtion suojelualueet, ha)	16 800	11 220	7 034	7 000	6 977
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (YSA, ha)	10 600	6 800	5 544	sis. ed.	2 548
Luontotyyppien inventointi METSO-alueen pohjoispuolella (ha)	76 441	35 749	28 011	18 000	37 785
Vedenalaisten luontotyyppien inventointi (ha)	5 795	5 632	6 200	5 000	5 345
MH:n vastuulle osoitettujen nisäkkäiden ja lintujen seuratut kohteet (kpl)	1 666	1 774	1 724	1 600	1 789
Lajistokartoitukset (ha)	3 560	3 350	4 230	400	1 500
METSO-ohjelman lajistokartoitukset (ha)	3 070	2 340	2 990	400	1 000
Muut lajistokartoitukset (ha)	490	1 010	1 240	0	500
Suojelualueiden kulttuuriperinnön inventointi (ha)		179 000	41 182	20 000	12 510
Luonnon virkistyskäyttö					
Virkistyspalvelujen asiakastytyväisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,2	4,2	≥4	4,3
Kansallispuistojen käynnit	1 755 500	1 943 500	1 958 500	1 955 000	2 086 500
Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden käynnit (kpl)	859 000	866 000	849 400	855 000	833 000
Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden käynnit mukaan lukien luontotalot ja perinnetilat (kpl)		965 400	941 500	950 000	915 400
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	40 072	47 880	45 100	35 000	42 015
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä mukaan lukien myös lyhyet opastukset (asiakkaiden lkm)		64 194	62 068	47 000	61 853
Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit	2 108 000	2 262 356	2 521 121	2 300 000	*
Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit	733 000	867 752	1 011 998	900 000	1 103 170
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	252	268	297	290	310
Eräasiat					
Moottorikelkkauraluvat (kpl) **	5 833	6 839	5 783	6 800	5 430
Urien ulkopuoliset maastoliikenneluvat (kpl) **	863	717	1 319	850	841

* käyntimääriä ei voida raportoida järjestelmän vaihdon takia

** sisältää vain Winres-myyntin

Määrälliset tavoitteet, maa- ja metsätalousministeriö	Tot. 2008	Tot. 2009	Tot. 2010	Sopimus 2011	Tot. 2011
Luonnon virkistyskäyttö					
Virkistyspalvelujen asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,2	4,2	≥4	4,3
Valtion retkeilyalueiden käynnit	347 000	343 000	364 000	350 000	356 000
Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden käynnit (kpl)	859 000	866 000	849 400	855 000	833 000
Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden käynnit mukaan lukien luontotalot ja perinnetilat (kpl)		965 400	941 500	950 000	915 400
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	40 072	47 880	45 100	35 000	42 015
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä mukaan lukien myös lyhyet opastukset (asiakkaiden lkm)		64 194	62 068	47 000	61 853
Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit	2 108 000	2 262 356	2 521 121	2 3000 00	*
Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit	733 000	867 752	1 011 998	900 000	1 103 170
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	252	268	297	290	310
Eräasiat					
Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit	165 408	207 124	80 000	280 000	90 000**
Metsästysluvut (kpl)	39 259	31 909	36 955	39 000	45 225
Kalastusluvut (kpl)	80 325	77 522	69 241	90 000	74 024
Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimusten määrä (kpl)	3 488	2 269	3 375	3 500	3 437
Lupametsästäjien asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	3,6	3,5	3,7	3,6	3,7
Kalastajien asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	3,7	3,6	3,7	3,6	3,7

* käyntimääriä ei voida raportoida järjestelmän vaihdon takia

** sivuston käyntimäärän laskenta muuttui, toteuma ei ole verrannollinen tavoitteeseen nähden

Muut tunnusluvut, ympäristöministeriö	2008	2009	2010	2011
Kansallispuistojen hoito (kpl)	35	35	35	37
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (kpl)	490	501	508	507
Kansallispuistojen hoito (ha)	885 000	886 000	887 000	981 000
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (ha)	703 000	703 000	703 000	702 000
Muiden luonnonsuojelukohteiden hoito (ha)	980 000	994 000	1 038 000	1 011 000
Erämaa-alueiden (12 kpl) hoito (ha)	1 490 000	1 490 000	1 490 000	1 490 000
Metsähallituksen vastuulle erikseen osoitettuja lajeja (kpl)	36	36	37	37
Erityisesti suojeltavien lajien esiintymien suojelu (kpl)	3 599	3 712	3 839	4 141
Muiden uhanalaisten ja luontodirektiivilajien esiintymien suojelu (kpl)	20 465	22 935	24 477	25 825
Muinaisjäänösten määrä (kpl, museoviraston rekisteri)	1 600	2 000	2 148	4 642
Suojeltujen rakennusten määrä (kpl)	209	243	191	233
Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden määrä (kpl)	29	29	30	29
Opastusrakennelmat (kpl)	1 819	1 969	2 144	2 152
Autio- ja vuokratuvat (kpl)	284	279	275	262
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 686	1 694	1 802	1 728
Veneilyrakennelmat (kpl)	161	217	247	250
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	1 319	1 278	1 301	1 307
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	927	932	942	946
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	3 813	3 481	3 647	3 649

Muut tunnusluvut, ympäristöministeriö	2008	2009	2010	2011
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1086	1 018	1 031	1 055
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	448	455	331	326
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	2 296	2 128	2 107	1 749
Muut tunnusluvut, maa- ja metsätalousministeriö	2008	2009	2010	2011
Valtion retkeilyalueiden (7 kpl) pinta-ala (ha)	35 500	35 500	35 500	35 500
Muiden retkeilyyn ja virkistykseen varattujen kohteiden pinta-ala (ha)	141 000	141 000	141 000	141 000
Opastusrakennelmat (lkm)	1 437	1 455	1 470	1 466
Autio- ja vuokratuvat (lkm)	124	110	105	103
Taukopaikkarakennelmat (lkm)	1363	1 324	1 353	1 213
Veneilyrakennelmat (lkm)	220	253	297	296
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (lkm)	1049	1 007	975	962
Polttopuuhuoltorakennelmat (lkm)	810	781	767	756
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	3 838	2 932	3 091	3 081
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1114	1 164	1 204	1 227
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	920	915	831	810
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	9 567	9 146	8 381	8 333

3.3 Tuloksellisuuden arviointi prosesseittain

3.3.1 Luonnonsuojelu

Luontotyyppien inventointeja, ennallistamista ja luonnonhoitoa jatkettiin tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. EU:n Life-rahoituksella oli merkittävä rooli niin soiden ennallistamisessa (Suoverkosto Life) kuin vedenalaisten inventointien toteuttamisessakin (FINMARINET Life Plus). Lajistoltaan arvokkaiden, mutta määrältään vähäisiksi käyneiden luontotyyppien ennallistamista edistävä Luonnonhoito Life alkoi 1.9.2011, ja se kestää viisi vuotta. Menetelmäkehitystä suojelualueverkoston ekologisen kytkeytyvyyden parantamiseksi ja hoitotoimien optimaaliseksi kohdentamiseksi jatkettiin Helsingin yliopiston, ympäristöministeriön ja Metsähallituksen Zonation-yhteisprofessorin avulla. Kehitystyöhön osallistuivat myös SYKE, Tapio, Metla, Jyväskylän yliopisto, Lapin ELY-keskus sekä Etelä-Savon ja Keski-Suomen metsäkeskukset. Merialueiden inventointien sekä hoidon ja käytön suunnittelussa jatkui tiivis yhteistyö niin hallinnon kuin tutkimuksenkin kanssa VELMU-ohjelmassa ja hankeyhteistyössä

Metsähallitus kunnosti yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Kärsämäen kunnan kanssa Nurmesjärven lintuvesikohdetta. Hankkeen tavoitteena on umpeenkasvaneen järven avovesialueiden laajentaminen. Hanke sisältää myös hoidon ja käytön suunnittelun sekä lintutornin rakentamisen.

Metsähallitus jatkoi vastuullaan olevien selkärankaisten eläinten seurantoja. Niissä tarkastettujen kohteiden määrälliset tavoitteet ylitettiin – määrä ja osuus seurannassa olevista pysyivät aiempien vuosien tasolla. Seurantoihin osallistui satoja harrastaja-asiantuntijoita sekä vapaaehtoisia, eniten saimaannorpan seurantoihin. Tunturihaukan pesintätulos oli erittäin huono jo kolmantena peräkkäisenä vuonna. Valkoselkätikan, maakotkan ja muuttohaukan pesintätulokset olivat erinomaisia, saimaannorpalla keskimääräinen. Saimaannorpan kanta on hieman kasvanut tehostettujen suojelutoimien ja paremmin onnistuneiden pesintöjen ansiosta. Kanta kasvoi hieman tehostettujen suojelutoimien ja paremmin onnistuneiden pesintöjen ansiosta. Saimaannorpan suojelutilanne parani merkittävästi, kun kattavat kalastusrajoitukset tulivat keväällä voimaan sekä lajin suojelusuunnitelma valmistui ja toimenpiteiden toteuttaminen käynnistyi. Työnjako ELY-keskusten kanssa tarkentui ja yhteistyö sujui erinomaisesti.

METSO-ohjelmaan kuuluvien ja muiden suojelualueiden lajistokartoitusten tavoitteet ylitettiin, joskin määrät vähenivät merkittävästi vuodesta 2010. Ohjelman kartoituksista tehtyjen, ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmään tallennettujen havaintojen määrä väheni. Vähentyminen johtui kahdesta syystä: voimavaroja varattiin vuosille 2011 ja 2012 LajiGIS-järjestelmän toteuttamiseen ja kausiluonteista kartoitustyövoimaa ei pystytty palkkaamaan syksyn 2010 epävarman taloustilanteen vuoksi. Metsähallitus tallensi Eliölajit-järjestelmään kaikkiaan 6 400 uhanalaisten ja muiden suojeltavien lajien havaintotietoa ja 5 000 havaintopaikkaa. Tämä on noin puolet kaikkien vuonna 2011 järjestelmään tallennetuista tiedoista.

Luontopalvelut selvitti, miten eurooppalaista maisemasopimusta toteutetaan luonnonsuojelualueille ja millaisia toimia sen edistämiseksi on tunnistettu. Suojelualueiden hoitajana luontopalvelut on merkittävä luonnonmaiseman ja perinteisten luonnonkäyttömuotojen muovaamien pienmaisemien sekä vedenalaisen maiseman vaalija ja haltija. Luontopalvelujen tekemien kävijätutkimusten mukaan suojelualueen maisema on tärkein vetovoimatekijä, kun retkikohdetta valitaan. Selvityksen mukaan suojelualueiden maisemanhoidon tulisi olla nykyistä tavoitteellisempaa.

Suojelualueiden kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden korjaustoimet tehtiin hankevaroin ja sidosryhmien tuella. WWF Suomen talkooleiri kunnosti Sallivaaran erotusaitaa Suomen kulttuurirahaston tuella. Ystävyyspuistossa kunnostettiin Levä- ja Latvavaaran tiloja

työllisyysvaroin. Ruusulaakson paviljonki Aulangon luonnonsuojelualueella Hämeenlinnassa kunnostettiin yhteistyössä Museoviraston, Rikosseuraamusviraston ja Sininauha Ry:n kanssa.

Vuonna 2010 luontopalvelujen kulttuuriperintökohteiden inventoinnissa löytyi pieni kivikautinen saviastianpala Kilpisjärveltä. Metsähallitus sekä Oulun ja Helsingin yliopistot tukivat kesällä 2011 arkeologi Sami Viljamaan tutkimuksia Kilpisjärven Juovvagielaksen asuinpaikalla. Luoteisimmasta Lapista ei ole aiemmin löydetty esihistoriallista keramiikkaa.

3.3.2 Luonnon virkistyskäyttö

Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden käyntimääräennusteet ylittyivät. Kansallispuistojen osalta kasvu johtui uusista Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistoista. Lapissa kansallispuistojen käyntimäärä jäi kevätseongissa aiempaa vuotta pienemmäksi johtuen sekä Etelä-Suomen hyvästä lumitilanteesta että pääsiäisen myöhäisestä ajankohdasta. Hossan retkeilyalueen käyntimäärät kasvoivat vuoden 2011 retkikohteeksi valinnan myötä ja Oulujärvellä laskennan tarkentumisen johdosta. Asiakaspalvelupisteiden käyntimäärissä jäätiin tulostavoitteesta vajaa kolme prosenttia. Vähentyneisiin käyntimääriin vaikuttivat supistetut aukioloajat ja syksyn 2010 budjetileikkaukset, jonka vuoksi joidenkin pisteiden palveluja ei suljemisuhan vuoksi voitu markkinoida etukäteen ja sesonkihenkilöstön rekrytointi viivästyi. Opastettujen asiakkaiden määrä ylitti tavoitteen reilusti ja siinä päästiin taas lähes aiempien vuosien tasolle. Yritysten kanssa tehtävissä kestävä luontomatkailun mukaisissa yhteistyösopimuksissa tavoite ylitettiin.

Asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä. Arviointi perustuu 8 083 palautteeseen. Kävijätutkimukset valmistuivat seitsemästä kansallispuistosta ja kolmelta retkeilyalueelta sekä kahdelta muulta alueelta. Tietoja hyödynnetään mm. alueille kohdistuvan matkailun paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnissa. Matkailun tuottamia paikallistaloudellisia vaikutuksia seurattiin kansallispuistoissa (lukuun ottamatta Selkämeren, jossa tehdään kävijätutkimus vuonna 2012), valtion retkeilyalueilla ja seitsemällä muulla matkailullisesti merkittävällä alueella. Kaikkien näiden alueiden matkailun kokonaistulovaikutus oli noin 170 miljoonaa euroa, kokonaistyöllisyysvaikutus 2 170 henkilötyövuotta ja käyntejä näissä kohteissa oli yhteensä noin 3 100 000. Kaikkiaan valtion alueiden virkistyskohteissa oli viisi miljoonaa käyntiä.

Luontopalvelut käynnisti keväällä luontokeskusten kehittämishankkeen. Hanke tuotti hyvän tietopaketin ja joukon toimenpide-ehdotuksia. Hankkeen tulosten pohjalta aloitettiin luontokeskusten kehittämislinjausten valmistelu. Linjaukset valmistuvat ja toteuttaminen jatkuu 2012.

Luontopalvelut päivitti retkeilyrakenteiden piirustuskokoelmansa. Käytettävyyden edistämiseksi se julkaistiin internetissä, jossa kokoelma on myös muiden toimijoiden saatavilla. Luontopalvelut käynnisti reittirakentamisen kehittämissuunnitelman, jossa haetaan kestäviä ja kustannustehokkaita ratkaisuja reittien ylläpitoon.

Joulukuun myrskyt kaatoivat puita ja katkoivat reittejä aiheuttaen lisätöitä erityisesti Nuuksion, Liesjärven ja Kurjenrahkan kansallispuistoissa sekä Teijon retkeilyalueella ja Hämeenkanalla.

Oulangan ja Syötteen kansallispuistojen uudet luontomatkailusuunnitelmat valmistuivat. Suunnitelmiin liittyi kansallispuistojen käytön kestävyysarviointi valittujen mittareiden perusteella. Kummassakaan puistossa retkeily ja luontomatkailu eivät ole vaarantaneet kansallispuiston luonto- ja kulttuuriperintöarvoja tai heikentäneet kävijätyytyväisyyttä.

Palveluvarustuksen kunnostuksia tehtiin useilla kohteilla. Repoveden kansallispuistossa investoitiin mm. puiston sisääntuloteiden ja pysäköintialueiden peruskunnostamiseen. Lisäksi kestävästi reittejä ja rakennettiin niille portaita eroosion ehkäisemiseksi. Liikuntaesteisille tarkoitettuja pal-

veluja parannettiin ja varauskodat saatiin valmiiksi. Palveluiden kehittäminen on välttämätöntä puiston kasvaneen kävijämäärän tarpeisiin.

3.3.3 Eräasiat

Asiakastiedon ja -palvelujen sekä lupamyynnin hallintajärjestelmien kehittämistä jatkettiin. Työn alla on maastoliikennelupien myynnin ja niiden seurannan kehittäminen sekä lupatulojen seurannan kehittäminen. Kansalaisten kalastuspäiväkirja toimii ja sen käyttö laajenee uuden hankkeen myötä. Sähköisten asiakaspalvelujen kehittämistyössä edettiin hyvin.

Vuosi 2011 oli suotuisa erätalouden vuosi. Poikkeuksellisen lämmin kesä heikensi hiukan kalastusta ja kalansaaliita, mutta kesä suosi riistalajien – erityisesti kanalintujen – lisääntymistä. Lupia myytiin noin 45 000 kappaletta, mikä heijastui positiivisesti sekä taloudessa että asiakastytyvyydessä. Yhteistyössä metsätalouden kanssa jatkettiin riistalajien elinympäristöjen aktiivista kehittämistä. Elinympäristöjen kunnostaminen sisältyy ohjeistuksena uuteen Metsätalouden ympäristöoppaaseen, mikä tulee parantamaan riistaelinympäristöjen hoitoa ja tilaa tulevaisuudessa.

Metsähanhen suojeluun ja lajin hoitoon liittyvä tiedon keruu avasi uusia näkökulmia lajin hoidon ja suojelun kehittämiseksi. Jatkohankkeena Suomen riistakeskus aloitti lajin hoitosuunnitelman valmistelun. Erävalvonta sai hyviä tuloksia salapyynnin torjunnassa. Suurpetojen salametsästys näytti vähenevän Pohjois-Suomessa. Tutkintaan saatiin muutamia tapauksia, joissa oli annettu väärä tietoja hirvilupien saamiseksi.

Eräprosessi aloitti vuoden lopulla oman lupamyyntiorganisaation rakentamisen. Villin Pohjolan lupamyynti jatkuu toistaiseksi, kunnes järjestelmät ovat valmiita oman lupamyynnin toteuttamiseen.

3.3.4 Alueiden hallinta

Ympäristöministeriön suojelualueiden säädösvalmistelutyö edistyi hyvin, mikä oli mahdollista alkuvuodesta voimaantulleen luonnonsuojelulain osauudistuksen takia. Kainuun ja Suomussalmen säädösvalmisteluhankkeeseen liittyvät kaksi perustamisasetusta valmistuivat valtioneuvoston käsittelemiseksi varten ja lisäksi edistettiin useita muita säädösvalmisteluhankkeita. Alkuvuodesta perustettiin Selkämeren ja Sipoonkorven kansallispuistot ja loppuvuodesta valmisteltiin Koloveden ja Petkeljärven kansallispuistojen laajentamisesityksiä. Suojelualueiden kiinteistömuodostus eteni suunnitellusti. Tulossopimuksen tulostavoitteen edellyttämien kohteiden lisäksi kiinteistömuodostamistöitä tehtiin Selkämeren, Perämeren ja Pallas–Yllästunturin kansallispuistoissa.

Hoidon ja käytön suunnittelussa asetettu tavoite saavutettiin, mutta Natura-alueiden tila-arvioinneissa (NATA) jäätin tavoitteesta. Pohjanmaan luontopalveluissa oli alueiden hallinnassa henkilövaihdoksia, jotka vaikuttivat hoito- ja käyttösuunnitelmien laadintaan ja NATA-työhön. Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa testattiin biodiversiteetisopimukseen liittyvän Akwe:Kon-ohjeistuksen soveltamista hoidon ja käytön suunnitteluun. Merenkurkun maailmanperintöalueen hallinto- ja kehityssuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen eteni hyvin. Suojelualueiden tila 2010 -raportin valmistuminen siirtyi vuodelle 2012.

Kehittämistyö painottui SALTI-kokonaisuuteen sisältyvien suojelualuetietojärjestelmän (SATJ) ja suojelualueiden suunnittelun ja seurannan (SASS) tietojärjestelmän edistämiseen. Molemmat järjestelmät ovat toteutusvaiheessa.

3.3.5 Muut toiminnot

Metsäpuuiden siemenhuolto ja uittorakenteiden ylläpito

Kevättalvella jatkettiin kuusen siemenkeräystä. Käpyjä kerättiin 24 000 litraa, josta karistettiin siementä 248 kiloa. Loput myönnetystä määrärahasta käytettiin syksyllä männyn siemenkeräykseen. Kittilän, Pelkosenniemen, Sallan, Savukosken ja Sodankylän alueilta saatiin kerätyksi noin 150 000 litraa männyn käpyä. Karistukset jäivät pääosin toteutettavaksi vuoden 2012 puolella. Myönnetyn valtion avun käytöstä laaditaan erillinen selvitys. Siemenkauppaa käytiin noin 700 000 euron arvosta.

Vuoksen vesistöalueella toteutettiin Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen kanssa sovitut uiton terminaalipaikkojen kunnostukset.

Kansainvälisellä yhteistyöllä vaikuttavuutta ja uusia ajatuksia

Metsähallitus toimii aktiivisesti sekä lähialueilla että kansainvälisesti. Luontopalvelut on haluttu kumppani kansainvälisissä yhteistyöhankkeissa. Tavoitteena on hakea parasta osaamista ja kumppanuutta, saada lisää resursseja, oppia yhdessä ja hoitaa yhteistä luontoa yli rajojen.

Ulkoministeriön rahoittama yhteistyöhanke Kolumbian puistoaluehallinnon kanssa käynnistyi. Hankkeessa tehdään yhteistyötä luonnonsuojelualueiden opastusviestinnän, seurantojen ja luontomatkailun aloilla. Ensimmäiset työvierailut tehtiin molempiin suuntiin.

Luontopalvelujen edustaja on Ramsarin kosteikkosopimuksen kansallinen yhteyshenkilö. Hän toimii myös yhtenä neljästä Euroopan edustajasta Ramsarin pysyvässä komiteassa ja sen talousryhmän puheenjohtajana sekä Ramsarin alueellisen NorBalWet-aloitteen varapuheenjohtajana.

Luontopalvelujen vastuulla on Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton IUCN:n kansallisen komitean sihteeristötoiminta sekä IUCN:n suojelualuekomission (WCPA) Euroopan puheenjohtajuus. IUCN:n suojelualueiden pyhien paikkojen Delos-aloitteen työpaja järjestettiin kesällä 2010 Inarissa. Kokousjulkaisu valmistui ja se painetaan vuoden 2012 alussa.

Luontopalvelut vastaa Pohjoismaiden ministerineuvoston maaluontotyypityöryhmän sihteeristötoiminnasta Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoituksen turvin. Eräasioiden asiantuntija työskentelee luontopalvelujen lähettämänä vuoden Kansainvälisessä metsästyksen ja riistansuojelun neuvostossa (CIC) Unkarissa.

Luontopalvelut toimii aktiivisesti suojelualueiden hoitajien järjestöissä. EUROPARC- ja Eurositejärjestöissä toiminnan tärkeänä tavoitteena on näiden kahden järjestön yhteen saattaminen. Luontopalvelujen edustajia osallistui maailman suojelualuevirastojen johtajien WPALF-yhteistyöhön sekä eurooppalaisten, julkisten suojelualueorganisaatioiden järjestön (ENCA) ja muihin kansainvälisiin kokouksiin. Eräasioiden asiantuntijat osallistuivat alan kansainvälisiin kokouksiin (mm. CIC, IUGB, WRFC).

Lähialueyhteistyötä yhteisen luonnon hyväksi

Luontopalvelut jatkoi Viro-yhteistyötä ympäristöministeriön tukena. Kahdenvälinen yhteistyö ja siihen liittyvät asiantuntijavierailut Latvian suojelualueorganisaation kanssa käynnistettiin.

Luontopalvelut toimii Barentsin alueen BPAN-hankkeen johtoryhmässä, karttatietojen valmistelussa ja suojelualuejärjestelmien analysoinnissa. Luontopalvelut sai rahoituksen kolmeen venä-

läisten kumppaneiden kanssa tehtävään ENPI-naapurisuusohjelman hankkeeseen Lapissa, Pohjanmaalla sekä Pohjois-Karjalassa. Hankekokonaisuus, kokonaisarvoltaan 4,3 miljoonaa euroa, tukee merkittävästi Fennoskandian Vihreän Vyöhykkeen kehittämistä. Inarin–Pasvikin alueella seurataan karhujen geneettistä perimää Pohjoiskalottikomitean rahoituksella.

Luontopalvelut oli valmistelemaan Kilpisjärven matkailuhanketta kolmen valtion yhteistyönä. Valmisteluhanke päättyi ja tavoitteena on jättää varsinainen yhteistyöhankehakemus vuonna 2012. Kesällä käynnistyi Interreg-rahoitteinen raakkuhanke, jossa tehdään yhteistyötä ruotsalaisten ja norjalaisten kanssa. Pohjoismaiden kanssa jatkettiin yhteydenpitoa riistalaskentojen toimeenpanossa ja kehittämisessä. Virolaisten kanssa pidettiin yhteinen metson suojelua koskeva seminaari. Viron ympäristöviraston johtaja Andres Onemar seurueineen oli kesäkuussa luontopalvelujen vierana virallisella yhteistyövierailulla ja Latvian ympäristöviraston pääjohtaja Janis Strautnieks vastaavasti marraskuussa.

Perämerellä käynnistyi Boundless Bothnian Bay -hanke alueen matkailun kehittämiseksi ruotsalaisten kanssa. Merenkurkun ja Korkean rannikon maailmanperintöalueiden yhteistyö jatkui suunnitelmien mukaisesti.

Kehittäminen

Luontopalvelujen henkilöstöä oli mukana Metsähallituksen rakenteen uudistusta valmistelemissa työryhmissä ja informaatiotilaisuuksissa. Luontopalvelujen edustajia oli myös monissa muissa ministeriötason kehittämis- ja selvityshankkeissa (mm. saimaannorpan suojelustrategian valmisteluryhmä, METSO-seurantaryhmä, KMO:n elämänlaatu työryhmä ja maaseutumatkailun teema-ryhmä, riistakonsernin kehittämistyö ja valtion kiinteistöstrategiaa täydentävä selvitys kulttuurihistoriallisesti arvokkaasta kiinteistövarallisuudesta). Erätalouspäällikkö osallistui maa- ja metsätalousministeriön tutkimusneuvottelukunnan työhön. Luontopalvelujohtaja toimi Suomen Akatemian ekologian ja evoluutiobiologian kansainvälisen arvioinnin johtoryhmässä.

Vuoden aikana tehtiin kehittämisselvitykset luontokeskuksista ja luonnonsuojeluprosessista. Luontokeskuksia koskevan työn tavoitteena on parantaa toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Hankkeen tulosten pohjalta aloitettiin luontokeskusten kehittämislinjausten valmistelu. Linjauksissa pyritään laskemaan käyntikohtaista hintaa ja tarkastellaan mm. eri luontokeskusten merkitystä matkailussa ja luontokasvatuksessa.

Luonnonsuojelussa valtion ja yksityisten luonnonsuojelualueiden hoidon koordinoitua tehostetaan. Luonnonsuojelutehtävien tulosoajasta, tavoitteiden asettamista ja toteutumisen seuranta parannetaan, jotta kustannustehokkuutta voidaan edelleen nostaa. Vaikuttavuutta parannetaan maa- ja vesiluontotyyppeiden, lajien sekä kulttuuriperinnön toimintojen sisäisillä priorisoinneilla sekä painottamalla työn laatua tavoitteiden asettamisessa ja toiminnan tuloksellisuuden seurannassa. Vaikuttavuudelle kehitetään uusia mittareita. Lisäksi lisätään viestintää ja laajennetaan yhteistyöverkostoja.

Kehittämistyö maastoliikennelupien myönnön ja niiden seurannan ja raportoinnin parantamiseksi aloitettiin. Tavoitteena on saada vuoden 2012 aikana käyttöön uusi lupahakujärjestelmä, joka palvelee sekä asiakkaita että luvan myöntäjiä. Sen avulla maastoliikenteen lupien hallinta saadaan uudelle tasolle. Myös muita sähköisiä asiakaspalveluja kehitettiin mm. kalastajien käyttöön.

Luontopalvelut käynnisti Euroopan vapaaehtoistyö -vuoden merkeissä vapaaehtoistyön kehittämisprojektin, jossa etsittiin uusia vapaaehtoistyön ideoita ”Ready for labour of Love” -yleisökilpailun kautta, kartoitettiin luontopalvelujen parhaita nykykäytäntöjä sekä tehtiin kansainvälistä vertailua. Luontopalvelut toteutti useita ideakilpailun ehdotuksia, mm. yhteistyön Oulun Ensi- ja turvakodin, maastopyöräilijöiden ja yrittäjien kanssa. Vuoden vapaaehtoisina palkittiin Ou-

lun yliopiston emeritustutkijoita heidän työstään lajimääritysten parissa. Lisäksi tehtiin yhteistyötä teemavuoden tapahtumien kanssa. Vapaaehtoistyön määräksi arvioitiin 13 henkilötyövuotta. Vapaaehtoistoiminnan edistämiseksi luontopalvelut järjesti yhdessä EUROPARC Nordic-Baltic Sectionin kanssa kansainvälisen verkostoseminaarin, joka tuotti hyvän joukon kehittämisideoita. Vapaaehtoistoiminnan kehittämistä jatketaan vuonna 2012.

Toiminnan ja organisaation kehittämistä jatkettiin Etelä-Suomen luontopalveluissa ja uusittu toimintamalli otettiin vaiheittain käyttöön kertomusvuoden aikana.

Hanketoiminta oli vilkasta ja sen merkitys on edelleen kasvussa. Luontopalveluissa oli vuonna 2011 käynnissä yli 100 hanketta. Hankkeiden kesto on muutamista kuukausista jopa kuuteen vuoteen. Niiden yhteenlaskettu arvo kestoajanaan on noin 44 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen hanke on luontokeskus Haltian rakentamisinvestointi, jossa luontopalvelujen osuus on 6,5 miljoonaa euroa.

Life+-hankkeet ovat erittäin merkittäviä luonnonsuojelutavoitteiden toteuttamiselle. Vuonna 2011 luontopalvelut osallistui neljään Life-hankkeeseen, jotka sisälsivät Kokemäenjoen suistoalueen kunnostamista, merien inventointia ja suunnittelua (FINMARINET), lajirikkaiden habitaattien hoitoa (Luonnonhoito-Life) sekä soiden ennallistamista (Suoverkosto-Life). Näiden yhteenlaskettu arvo on luontopalveluille kestoajanaan yli 10 miljoonaa euroa, josta puolet on omarahoitusta.

Hankekokonaisuuden arvoa kuvaa se, että luontopalveluissa käytettiin lähes 14 miljoonaa euroa yhteisrahoitteiseen toimintaan, josta EU-rahoituksella katettiin noin 4 miljoonaa euroa ja valtion talousarvioon kuuluvalla kansallisella hankerahoituksella noin 4,5 miljoonaa euroa. Merkittävä lisäpanos tulevien vuosien lähialueyhteistyöhön saatiin, kun Suomi-Venäjä-naapurisuohjelmassa hyväksyttiin vuoden aikana kolme luontopalvelujen vetämää hanketta ja yksi, jossa luontopalvelut on kumppanina.

Viestintä

Luontopalvelujen viestintäohjelma päivitettiin, sillä vuonna 2009 hyväksytyyn viestintäohjelman kehityskohteet oli saavutettu.

Luontopalvelujen viestintä tuotti ydinviestioppaan. Sen tarkoituksena on varmistaa, että kaikki luontopalveluissa viestivät samoin pääviestein, jotka tukevat tulosohjauksissa määriteltyjä toiminnallisia tavoitteita. Luontopalvelujen tavoitemielikuva on ”Upeimman luontomme hoitaja – luonnon ja ihmisen hyödyksi”.

Luontopalvelut järjesti useita toimittajaretkiä ja taustoittavia tapaamisia, jotka käsitelivät mm. ennallistamista, lajistokartoituksia, kansallispuistojen matkailuvaikutuksia ja luontoliikunnan terveysvaikutuksia. Uusien kansallispuistojen avajaisien kunniaksi järjestettiin avajaisjuhlat Sipoonkorvessa ja Selkämerellä. Sipoonkorven kansallispuiston avajaisjuhlaan osallistui 1 500 ihmistä. Matkailutoimittajat ry:lle järjestettiin taustoittava mediaretki toimittajasuhteiden lujittamiseksi sekä kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden tunnetuksi tekemiseksi heidän keskuudessaan.

Suomen luontokeskus Haltialle työstettiin nimi ja visuaalinen ilme. Haltia sai runsaasti julkisuutta syksyllä, kun se valittiin World Design Capital 2012 Helsinki -designvuoden yhdeksi viralliseksi hankkeeksi. Myös Haltian peruskiven muuraus oli näkyvästi esillä tiedotusvälineissä.

Luontoon.fi-verkkopalvelu uudistettiin ja avattiin yleisölle heinäkuussa. Marraskuussa sen rinnalle avattiin vuorovaikutteinen palvelu Yhteisö.luontoon.fi. Se mahdollistaa mm. kävijöiden omien kuvien ja videoiden esittelemisen, mikä lisää vertaisviestintää ja parantaa mahdollisuuksia esitellä luontopalvelujen hoidossa olevia alueita kuvin. Tämä lisää alueiden houkuttelevuutta ja vetovoii-

maisuuutta. Hankevaroin teetettiin Itäisen Suomenlahden kansallispuistoa esittelevä Surffaa Kaakoon -verkkopalvelu ja Pohjanmaan kulttuurimatkailukohteita esittelevä sivusto Pohjola Guid. Selkämeren kansallispuistolle perustettiin Reitti Selkämerelle -verkkopalvelu. Nämä kaikki täydentävät Luontoon.fi-verkkopalvelua ja edistävät kansallispuistojen markkinointia yhteistyössä kumppanien kanssa. Suomen luontokeskus Haltian verkkosivujen rakentaminen aloitettiin. Retki-kartta.fi- ja Suurpedot.fi-sivustojen käyntimäärät kasvoivat.

Luontopalvelut osallistui GoExpo-retkeilymessuille ja Oulun Erämessuille pitämällä messuilla retkiklinikkaa. Klinikat saivat suuren suosion. Hossan valinta Vuoden retkeilyalueeksi toi paljon julkisuutta sekä Hossalle että retkeilyalueille yleensä. Ulkoministeriön ja MEK:n kanssa tehtiin yhteistyötä kansainvälisen median tavoittamiseksi. Suomen luontokeskus Haltia sai myös kansainvälistä julkisuutta WDC2012Helsinki-yhteistyön kautta, ja Haltian matkailumarkkinoinnin suunnittelu aloitettiin Espoon kaupungin matkailun kanssa.

Metsästys- ja kalastusasiakkaille julkaistiin ja jaettiin Kieppi- ja Tuikki-lehdet (painosmäärä noin 50 000 kpl), joissa esitellään toimintaa, palvelujen saatavuutta ja annetaan ohjeita ja vinkkejä myös harrastajille. Erätoimittajille järjestettiin maaliskuussa talvipäivät Hossassa, jossa oli mukana myös maa- ja metsätalousministeriön edustajat. Mukana oli lähes 20 eri median edustajaa. Päivät onnistuivat erittäin hyvin ja ne saivat paljon näkyvyyttä tiedotusvälineissä. Erityisaiheeksi nousi erävalvonta. Päivien yhteydessä esiteltiin Hossan retkeilyalueen lampien eräkulttuurikohteita sukeltajien avulla.

Hallinto

Luontopalvelujen tulospalkkio vuodelta 2010 toteutui 3,6 %:n suuruisena ja palkkio maksettiin huhtikuussa. Vuoden 2011 tulospalkkiotekijöitä olivat kokonaistuottavuus, asiakastyytyväisyys, julkisuuskuva ja metsätalouden tulosmatriisin arvo. Suojelualueiden tiedonhallinnan kehittämishanke (SALTI) jatkui yhteistyössä metsätalouden ja ympäristöhallinnon kanssa. Metsähallituksen palvelukeskus vastasi edelleen henkilöstö- ja taloushallinnon, tiedonhallinnan sekä toimisto- ja toimitilapalvelujen käytännön töistä luontopalvelujen ja palvelukeskuksen välisen palvelusopimuksen mukaisesti. Palvelukeskuksen laskutus luontopalveluilta väheni 314 026 euroa (8 %) edellisvuoteen verrattuna.

Etelä-Suomen luontopalveluissa uudistettiin toimintamallia ja toteutettiin organisaatiomuutos kertomusvuoden aikana. Luonnonsuojelutehtävät jaettiin neljään teemaan: kulttuuriperinnön suojelu, lajien suojelu, vesiluonnonsuojelu ja maaluontotyyppien suojelu. Kulttuuriperinnön suojelu on suoraan aluepäällikön alaisuudessa, mutta muilla teemoilla on oma esimies. Lisäksi maaluontotyyppien suojelu jaettiin kolmeen osaan päätoiminnon mukaisesti: perinnebiotooppien suojelu, soiden suojelu ja metsien suojelu. Aluetiimeinä toimivia puistoalueita yhdistettiin. Niitä on nyt viisi kappaletta aikaisemman seitsemän sijaan. Alueiden hallinnan toiminta organisoitiin puistoaluepohjaiseksi. Luontopalvelualueissa oli vuoden 2012 alussa yhteensä 13 puistoaluetta.

Metsähallituksen konsernitoiminnot ja palvelukeskus

Metsähallituksen konsernitoiminnoissa hoidetaan koko konsernia koskevia tehtäviä kattaen myös luontopalvelujen toiminnan. Metsähallituksen palvelukeskus vastaa edelleen henkilöstö- ja taloushallinnon, tiedonhallinnan sekä toimisto- ja toimitilapalvelujen käytännön töistä luontopalvelujen ja palvelukeskuksen välisen palvelusopimuksen mukaisesti. Luontopalvelut maksoi konsernitoimintojen ja palvelukeskuksen palveluista lähes 6,7 miljoonaa euroa eli saman verran kuin edellisvuonna. Summa sisältää mm. toimitilavuokrat ja tilojen hoidon kustannukset sekä tietotekniikkapalvelut.

Metsähallituksen konsernitoiminnot sisältävät konsernin johtamiseen, viestintään, lakiasioihin, kehittämiseen, sisäiseen tarkastukseen sekä henkilöstö-, talous- ja tietohallintoon kuuluvia tehtäviä. Konsernitoimintojen kaikkia kustannuksia ei kohdisteta luontopalveluille, veloitusperustaan eivät kuulu Pilke Tiedekeskuksen kulut, konserniyksiköiden rahoituserät eikä palvelukeskuksen konsernin liiketoimintojen laskutus yhteensä 1,9 miljoonaa euroa (alv 0) vuonna 2011. Konsernin viestintä maksoi puolestaan luontopalveluille saamelaisalueen palvelupisteissä, erityisesti luontokeskus Siidassa tehdystä koko konsernia koskevasta asiakaspalvelusta 290 000 euroa.

Konsernitoimintojen kokonaiskustannukset kasvoivat noin 8 % edellisvuoteen verrattuna. Konsernitoimintojen henkilötyövuodet lisääntyivät 9 %. Luontopalvelut maksoi näistä palveluista yhteensä 2,95 miljoonaa euroa (ilman konesalikustannuksia 1,40 milj. euroa) oheisen laskelman mukaisesti. Luontopalvelujen veloitus kasvoi 11 % edellisvuoteen verrattuna, tästä veloitusperusteiden kasvun vaikutus oli 2 % ja kulujen kasvun vaikutus 9 %. Kasvusta puolet johtui läpilaskutettavien tietotekniikkakulujen kustannusten noususta.

Konsernitoimintojen laskutus luontopalveluilta vuosina 2010–2011, kohdistettuihin kuluihin sisältyy arvonlisävero.

	2011		2010		Muutos	
	euro	%	euro	%	euro	%
Yhteensä	2 954 525	28,2 %	2 650 698	27,4 %	303 827	11 %
Ilman kustp. 943:n tietotekniikka	1 402 226	21,9 %	1 247 008	20,9 %	155 218	12 %

Konsernitoimintojen kustannusten jakoperusteet on määritelty yksikkökohtaisesti. Jakoperusteena käytetään arviota työajan käytöstä, työajan seuranta, töiden jakaumaa, henkilöstömäärän jakaumaa ja työasemien lukumäärää. Konesalikustannukset jaetaan järjestelmien käyttäjämäärien mukaisesti. Metsähallituksen tilintarkastajat ovat hyväksyneet jakoperusteet.

Palvelukeskuksen laskutus luontopalveluilta 2011

Lp:n osuus palvelukeskuksen kokonaislaskutuksesta	2011		2010		Muutos	
	euro	%	euro	%	euro	%
Hankintapalvelut	21 150	32,6 %	20 332	30,5	818	4 %
Talouspalvelut	569 018	43,0 %	773 701	45,2	-204 683	-26 %
Henkilöstöpalvelut	278 212	34,0 %	365 002	34,7	-86 790	-24 %
Toimistopalvelut	238 943	16,2 %	317 601	23,0	-78 658	-25 %
Toimitilapalvelut	1 553 343	36,2 %	1 499 173	37,1	54 170	4 %
Tietopalvelut	524 145	46,1 %	623 104	50,8	-98 959	-16 %
	3 184 811	35,0 %	3 598 913	38,0	-414 102	-12 %
Edellisiin sisältyvä arvonlisävero	299 322		266 801		32 521	12 %
Konsernitoiminnoille tuotetuista palveluista Lp:lle kuuluva osuus	231 842		164 287		67 555	41 %
Veloitettu vuonna 2011	3 715 975		4 030 001		-314 026	-8 %
Vuoden 2011 kirjanpidon menoihin sisältyy palvelukeskuksen konsernitoiminnoille tuotetuista palveluista Lp:lle kuuluvassa osuudessa oleva laskelmavirhe, Lp:ltä veloitettu liikaa 72 000 euroa, mikä oikaistaan vuoden 2012 kirjanpidossa.	72 000		0			
Konsernitoiminnoille tuotetuista palveluista Lp:lle kuuluva osuus vuoden 2012 kirjanpidossa tehtävän oikaisun jälkeen.	159 842		164 287		-4 445	-3 %
Lp:n osuus palvelukeskuksen kokonaislaskutuksesta vuonna 2012 tehtävän korjauksen jälkeen	3 643 975		4 030 001		-386 026	-11 %

Huom. Palvelukeskus tekee arvonlisäverovähennykset ostamistaan arvonlisäverollisista tuotteista ja palveluista. Koska luontopalveluilla ei ole arvonlisäveron vähennysoikeutta, näihin hankintoihin liittyvää arvonlisäveroa oikaistaan kirjaamalla aiheuttamisperiaatteen mukaan laskettu luontopalvelujen osuus arvonlisäveroa kuluksi palvelukeskukselle. Kyseinen arvonlisäveron osuus laskutetaan luontopalveluilta.

Luontopalvelut maksoi palvelukeskuksen palveluista yhteensä 3,71 miljoonaa euroa oheisen erittelyn mukaisesti. Luontopalvelujen palvelukeskuskulut vähenivät 0,314 miljoonaa euroa (8 %) edellisvuoteen nähden. Palvelukeskuksen palvelut on hinnoiteltu joko suoritepohjaisesti tai tunti-hintaisina ja ne laskutetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Toimitilojen käytöstä aiheutuvat maksut olivat suurin menoerä (1,56 milj. euroa). Toimitilapalvelujen kulut eli toimitilakulut ovat ns. läpilaskutettavia kuluja, joiden määrä perustuu luontopalvelujen käytössä olevien työpisteiden määrään. Toimitilapalvelujen kuluja nosti kasvu energia- ja vuokratuluisia. Hämeenlinnan ja Kuopion toimipaikkojen siirtyminen uusiin tiloihin aiheutti nousua vuokratuluisia. Energia- ym. kuluja lisäsi mm. muutto Pilkkeen uusiin toimitiloihin Rovaniemellä.

Siirtyminen tavoitehintapohjaiseen hinnoitteluun vähensi luontopalvelujen kuluja erityisesti talous-, henkilöstö-, toimisto- ja tietopalvelujen tehtävissä. Vähennys oli yhteensä yli 0,4 miljoonaa euroa.

Luontopalvelujen osuus palvelukeskuksen konsernitoiminnoille tehdystä työstä kasvoi vuoden 2011 kirjanpidon mukaan 0,67 miljoonaa euroa (40 %). Tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen mutta kuitenkin ennen tilinpäätöksen hyväksymistä havaittiin palvelukeskuksen konsernitoiminnoille tuotettujen palveluiden luontopalveluille kuuluvassa veloituksessa 72 000 euron liikaa veloitettu osuus. Virhe oikaistaan vuoden 2012 kirjanpidossa.

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Taloudellisuus

Luontopalvelujen kokonaismenot olivat runsaat 51,73 miljoonaa euroa. Summa sisältää kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia menoja 4,26 miljoonaa euroa. Menot olivat ilman poikkeuseriä 47,46 miljoonaa euroa. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kautta valtion talousarviosta tuleva rahoitus kattoi menoista 33,86 miljoonaa euroa, tulorahoitus 8,15 miljoonaa euroa ja yhteisrahoitteisen toiminnan ulkopuolinen rahoitus 5,45 miljoonaa euroa.

Luontopalvelujen kokonaismenot alenivat neljä prosenttia vuoteen 2010 verrattuna. Menot ilman maahankintainvestointeja alenivat samaisen neljä prosenttia. Menojen tarkastelussa tulee ottaa huomioon hanketoiminnan merkitys. Hankerahoituksen muutos vaikuttaa luontopalvelujen kokonaismenojen muutokseen. Vuonna 2011 hanketoiminnan menot olivat 12,66 miljoonaa euroa eli 24 % kokonaismenoista. Vastaava luku oli edellisvuonna 10,09 miljoonaa euroa (19 %). Vastavasti hanketoimintaan käytettävä omarahoitus (ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö) kasvoi 1,26 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2011 kokonaismenoihin sisältyi seuraavat merkittävät ns. kertaluontoiset tai muutoin poikkeukselliset menot:

- Ympäristöministeriön osoittama määräraha Liminganlahden luontokeskuksen rakentamishankkeeseen, johon toimintavuonna käytettiin 0,53 miljoonaa euroa lisättynä EU:n rakennerahaston rahoituksella 0,79 miljoonaa euroa, yhteensä 1,32 miljoonaa euroa. Kokonaismenojen menolajina on muut investoinnit.
- Ympäristöministeriön ja työllisyysperusteisen investointirahoituksen osoittama määräraha Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen rakentamiseen, johon toimintavuonna käytettiin 2,45 miljoonaa euroa. Kokonaismenojen menolajina on muut investoinnit.
- Luontopalvelut vastaa Pohjoismaiden ministerineuvoston (PMN) maaluontotyypityöryhmän sihteeristön toiminnasta ministerineuvoston rahoituksen turvin. Ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden menot, 0,49 miljoonaa euroa, sisältyvät kokonaismenoihin ja menolajina pääasiassa muihin kuluihin.

Merkittävät kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot vuoteen 2010 verrattuna.

1000 euroa	2011	2010	muutos%
Kokonaismenot	51 739	54 040	-4,3 %
Nuuksiokeskus Oy, osakkeet	0	-3 800	
Nuorisotyöllisyysuhanke	0	-1 616	
Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskus	-2 450	-80	
Liminganlahden luontokeskus	-1 328	0	
Pohjoismaiden ministeriöneuvoston sihteeristö	-491	-840	
Menot pl. kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot	47 470	47 704	-0,5 %
Maanhankintainvestoinnit	-616	-577	
Menot pl. kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot sekä maanhankintainvestoinnit	46 854	47 127	-0,6 %
Menot deflatoituna julkisten menojen hintaindeksillä	45 552	47 127	-3,3 %

Ilman edellä mainittuja kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia eriä julkisten menojen hintaindeksillä deflatoidut kokonaismenot olivat kolme prosenttia alhaisemmat kuin vuonna 2010.

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus menolajeittain vuonna 2011.

Kokonaismenot menolajeittain 1 000 €	LP yhteiset	Ohjaus- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2011	Yhteensä 2010	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	0	25	919	367	587	1 899	1 737	9 %
Palkkausmenot	58	2 830	8 366	5 096	5 841	22 192	23 761	-7 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	-91	334	1 170	746	699	2 857	3 280	-13 %
IT-menot	395	539	478	302	314	2 027	1 983	2 %
Vuokrat ja muut toimitilamenot	80	107	988	1 159	1 196	3 530	3 821	-8 %
Kaluston ylläpito	10	21	686	410	556	1 684	1 559	8 %
Muut palvelujen ostot	2 372	1 768	3 486	2 343	1 081	11 049	10 462	6 %
Muut kulut	-104	266	815	120	161	1 258	1 956	-36 %
Muut investoinnit	-79	60	675	1 402	2 569	4 626	1 105	319 %
Maanhankintainvestoinnit	0	0	478	130	7	616	577	7 %
Osakkeiden hankinta	0	0	0	0	0	0	3 800	
Yhteensä	2 641	5 950	18 062	12 075	13 011	51 739	54 040	-4 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	2 641	5 950	17 584	11 945	13 003	51 123	53 463	-4 %

Palkkausmenot vähenivät edellisvuoteen verrattuna 7 % johtuen pääosin työllisyysrahoitteisten palkkarahojen määrän vähenemisestä. Suurin yksittäinen tekijä oli nuorisotyöllisyysuhanke päättyminen vuoden 2010 lopussa. Matkat ja muut henkilöstömenot vähenivät peräti 13 %.

Vuokrien ja muiden toimitilamenojen vähentyminen aiheutui pääosin rakennusten käyttö- ja kunnossapitopalveluihin saadun työ- ja elinkeinoministeriön osoittaman hankerahoituksen vähentymisestä.

Muiden kulujen vähentyminen 698 000 eurolla koostui pääosin Pohjoismaiden ministerineuvoston hankkeen 350 000 euroa alhaisemmasta toteumasta sekä työasemapohjaisen verkkoneuvottelulait-

teiston (OC) käytön tuloksena syntyneistä hyödyistä, jotka laskivat kokous-, puhelin-, toimisto- ja neuvottelukuluja.

Muiden investointien nousu johtui edellä mainituista kertaluonteisista tai muutoin poikkeuksellisista menoista, joita olivat Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen sekä Liminganlahden luontokeskuksen rakentamisinvestointimenot.

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus rahoituslajeittain vuonna 2011.

Kokonaismenot rahoituslajeittain 1 000 €	LP yhteiset	Ohjaus- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2011	Yhteensä 2010	Muutos %
Maksullisen toiminnan tulot ja menot	100	1 372	2 847	1 850	1 982	8 151	7 359	11 %
Liiketoiminnan rahoitus asiakaspalvelutehtäviin	0	0	15	20	290	325	335	-3 %
MMM, perusrahoitus	265	737	1 325	1 707	2 604	6 638	7 105	-7 %
YM, perusrahoitus	2 147	3 130	10 272	5 253	5 830	26 632	26 359	1 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen	130	35	233	187	7	592	888	-33 %
YM, osakemerkintä	0	0	0	0	0	0	3 800	
EU, rakennerahastot	0	0	614	1 616	259	2 488	1 252	99 %
EU, Life-rahastot	0	1	475	215	22	713	703	1 %
Muu EU-rahoitus	0	0	0	80	71	151	152	-1 %
OM, avolaitostyöt	0	0	585	0	0	585	525	11 %
TEM, alueiden kehitysrahoitus mm. Kainuun kehittämisraha	0	0	0	593	49	642	423	52 %
TEM, työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet	0	1	192	306	352	851	2 166	-61 %
TEM, työllistämisen-perusteiset siirtomenot investointeihin	0	0	782	73	1 433	2 288	1 390	65 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	0	674	723	177	111	1 685	1 583	6 %
Yhteensä	2 641	5 950	18 062	12 075	13 011	51 739	54 040	-4 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	2 641	5 950	17 584	11 945	13 003	51 123	53 463	-4 %

Maksullisen toiminnan tulojen kasvu johtui pääosin ennallistamisalueilta tapahtuneiden puumyyn-
titulojen kasvusta sekä metsästyslupien myynnin kasvusta.

EU:n rakennerahaston menoissa tapahtunut kasvu johtui pääosin EAKR-rahastojen kautta saadusta rahoituksesta Liminganlahden luontokeskuksen rakentamiseen sekä Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen näyttelyn rakentamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön alueiden kehittämisrahoituksen muutos johtui pääosin Kainuun alueen kehittämisrahoituksen kasvusta. Sitä käytettiin mm. Hossan retkeilyalueen ja Ystävyyspuiston palvelurakenteiden parantamiseen.

Työllisyystyörahoituksessa tapahtunut vähenemä (-61 %) aiheutui 1,25 miljoonan suuruisen nuorisotyöllisyys-hankkeen päättymisestä vuoden 2010 lopussa.

Työ- ja elinkeinoministeriön kautta saadun investointirahoituksen lisääntyminen johtui pääosin Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen rakentamiseen sekä Repoveden kansallispuiston si-
säntuloteiden ja palveluvarustuksen kunnostamiseen saadusta rahoituksesta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ministeriöiden perusrahoituksen ja kokonaisrahoituksen jakauma prosesseittain. Yhteiset menot sisältävät tehtävät, joita ei voi kohdentaa suoraan prosesseille. Tällaisia ovat mm. kansainväliset tehtävät, viestintä sekä hallintotehtävät.

Luontopalvelujen bruttomenot 2010–2011 tehtävittäin rahoitustyypeittäin (1 000 €).

Prosessit ja tehtävät	MMM perusrah.	YM perusrah.	Muut rahoituslajit	Menot yhteensä 2011	Menot yhteensä 2010	Muutos euro	Muutos %
Yhteiset menot	585	7 057	2 142	9 784	14 083	-4 299	-31 %
Luonnonsuojelu	55	6 341	2 975	9 372	9 706	-334	-3 %
Luonnon virkistyskäyttö	3 965	11 282	8 680	23 927	21 774	2 153	10 %
Alueiden hallinta	30	1 945	302	2 277	2 242	35	2 %
Eräasiat	1 597	7	4 370	5 975	5 755	219	4 %
Siemenhuolto ja uittorakenteet	405	0	0	405	480	-75	-16 %
Menot yhteensä 2011	6 638	26 632	18 469	51 739	54 040	-2 301	-4 %
Menot yhteensä 2010	7 105	26 359	20 577				
Muutos euro	-467	273	-2 108				
Muutos %	-7 %	1 %	-10 %				

Luonnon virkistyskäytön kokonaismenot kasvoivat johtuen Liminganlahden luontokeskuksen ja Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen rakentamisinvestoinneista, joihin käytettiin yhteensä lähes 3,8 miljoonaa euroa. Luonnon virkistyskäytön menot olivat ilman luontokeskusinvestointeja 20,16 miljoonaa euroa eli 1,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Vähennystä selittää nuorisotyöllisyys Hankkeen päättyminen vuoden 2010 lopussa. Sen menot kohdistuivat pääosin luonnon virkistyskäytön ja luonnonsuojelun tehtäviin. Yhteisissä menoissa tapahtunut muutos johtui siitä, että Nuuksiokeskus Oy:n osakkeiden hankinta (3,8 miljoonaa euroa) lisäsi näitä menoja poikkeuksellisesti vuonna 2010.

Seuraavassa taulukossa on eritelty maa- ja metsätalousministeriön määrärahan käytön jakautuminen tehtävittäin. Määrärahoja kohdennettiin lisää erävalvontaan ja vastaavasti uittotehtävissä tapahtui vähennystä edellisvuoteen verrattuna.

Luontopalvelujen maa- ja metsätalousministeriön määrärahan (mom 30.63.50) käyttö tehtävittäin vuonna 2011 (1 000 €).

	Määräraha 2011	LTA 2011	Vuodelta 2010 siirtynyt	Bruttotulot 2011	Käytettävissä yht. 2011	Bruttomenot 2011	Vuodelle 2012 siirtyvät
1. Yhteiset menot	800	52	0	25	800	585	215
2. Valtion retkeilyalueet, erämaa-alueet, virkistysmetsät, muut virkistysalueet, muu reittiverkosto	3 393		304		4 134	3 997	137
3. Erävalvonta	1 000		0		1 000	1 081	-81
4. Riistataloudelliset hankkeet	30		0		30	76	-46
5. Kalataloudelliset hankkeet	140		80		220	244	-24
6. Uittorakenteiden ylläpito	190		0		190	142	48
7. Iijoen ja Hossanjoen uittovelvoitteen hoito	210		25		235	250	-15
8. Pohjois-Suomen siemenhuolto	0		0	700	340	263	77
Yhteensä	5 763	52	409	725	6 949	6 638	311

4.2 Tuottavuus

Tuottavuustavoitteista on sovittu samansisältöisesti sekä ympäristöministeriön että maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Tuottavuustavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
7.1 Metsähallitus kehittää suojelualueiden tiedon hallintaa yhteistyössä luonnonsuojeluhallinnon kanssa SALTI-hankkeen ohjausryhmässä sovittavalla tavalla.	SALTI-hanketta jatkettiin hankesuunnitelman mukaisesti. Suojelualue tietojärjestelmän (SATJ) toteutus on käynnissä. Suojelualueiden kuviotietojärjestelmän kehittämisprojekti (SAKTI) ja Suojelualueiden suunnittelun ja seurannan tietojärjestelmän (SASS) toteutus kilpailutettiin ja yhdistetyn toimitusprojektin työ aloitettiin elokuussa. Suojelualueiden palveluvarustuksen tietojärjestelmän ja Vuokrajärjestelmän toteutus kilpailutettiin ja työ on käynnissä. SALTI-hankkeessa toteutettava järjestelmäkokonaisuus otetaan käyttöön vuoden 2012 aikana.
7.2 Metsähallitus raportoi kokonaistuottavuuden kehityksestä liittyen omistajapoliittiseen linjaukseen vuosille 2005–2010. Tavoitteeksi on asetettu päästä suurempaan tuottavuuden kasvuun kuin keskimäärin valtion hallinnossa.	Kokonaistuottavuusindeksi oli 105,88. Tuottavuus laskettiin Tilastokeskuksen menetelmällä ja se oli yksi tulospalkkiotekijöistä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty luontopalvelujen tuotos-, panos- ja tuottavuusindeksi kahdelta vuodelta. Indeksit kertovat muutoksen edelliseen vuoteen verrattuna siten, että edellisen vuoden taso on 100. Tuottavuusindeksin laskentamalli perustuu Tilastokeskuksen menetelmään.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luontopalvelujen) tuotos-, panos- ja tuottavuusindeksit kahdelta vuodelta.

Indeksi	2010–2011	2009–2010	2008–2009	2007–2008	2006–2007	2005–2006
Tuotos	100,27	97,06	101,40	110,48	102,51	98,14
Työpanos	87,19	107,60	100,04	96,30	96,76	101,38
Kokonaispanos	94,71	100,53	96,81	101,84	103,56	97,9
Työn tuottavuus	115,01	90,21	101,36	114,73	105,94	96,8
Kokonaistuottavuus	105,88	96,55	104,75	108,48	98,98	100,25

Kokonaistuottavuusindeksi oli 105,88. Tuottavuuden kasvu perustui tuotoksen hienoiseen kasvuun ja panosten huomattavaan laskuun edellisvuoteen verrattuna. Kasvu näkyy myös työn tuottavuudessa. Tuotokset muodostuvat pääosin luvussa 3.2 luetelluista määrällisistä toteutuksista.

4.3 Kannattavuus

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus parantui vuoteen 2010 nähden. Kustannusvastaavuuden parantuminen aiheutui suurelta osin suoritteiden myynnin kasvusta. Vuoden 2011 tuotot kasvoivat 1,67 miljoonalla eurolla (13 %), kun vastaavat menot kasvoivat 0,43 miljoonalla eurolla (6 %) edellisvuoteen verrattuna.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 85 %, kun se edellisvuonna oli 78 %. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot kasvoivat 0,32 miljoonalla eurolla (13 %) vastaavien kustannusten noustessa 0,08 miljoonalla eurolla (3 %). Myyntitulojen nousu johtui metsästyslupien myynnin kasvusta. Ympäristöministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden osuus kokonaistuotoista oli 4 % (4 % vuonna 2010) ja vastaava osuus kustannuksista oli 3 % (vuonna 2010 2 %).

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 145 %, kun se edellisvuonna oli 138 %. Ympäristöministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot kasvoivat 0,66 miljoonalla eurolla (21 %) ja niitä vastaavat kustannukset kasvoivat 0,25 miljoonalla eurolla eli 12 %. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot kasvoivat 0,07 miljoonaa euroa (4 %) vastaavien kustannusten noustessa 0,51 miljoonaa euroa (3 %).

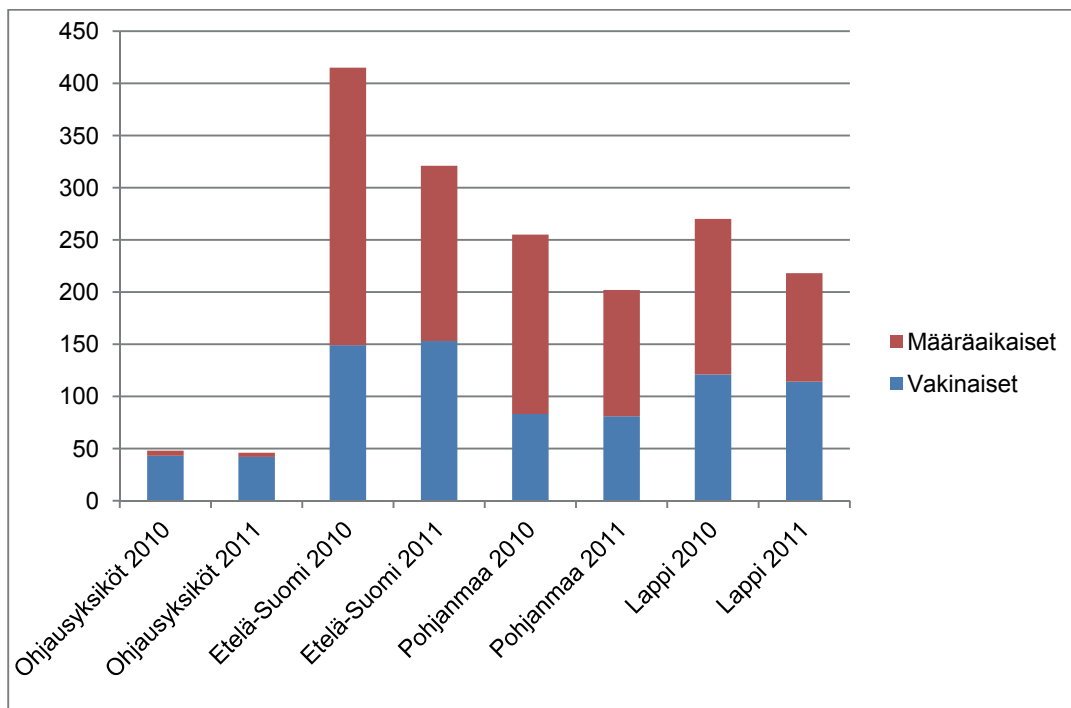
Kustannuslaskennan periaatteita on esitetty luvussa 7.4. Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden liikevaihto toimialoittain on esitetty luvussa 8.4.1 ja kustannusvastaavuuslaskelmia on analysoitu numeerisesti luvussa 8.4.6.

5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

5.1 Henkilöstön määrän kehitys

Luontopalveluissa työskenteli vuoden lopussa 377 vakinaista henkilöä eli hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin. Koko vuoden henkilömäärä oli 787, mikä oli 20 % vähemmän kuin edellisvuonna. Muutos johtui määräaikaisten työsuhteiden vähenemisestä noin kolmanneksella. Tähän oli pääasiallisena syynä se, että vuonna 2010 työllistettiin kaikkiaan 160 nuorta henkilöä nuorisotyöllisyshankkeessa. Tällaista erillistä hankerahoitusta ei ollut käytettävissä kertomusvuonna.

Henkilöstöä oli eniten Etelä-Suomen luontopalveluissa (321, joista 52 % määräaikaisia). Pohjanmaalla ja Lapissa oli molemmissa runsaat 200 henkilöä. Pohjanmaalla määräaikaisten osuus oli 60 % ja Lapissa 48 %.

Luontopalvelujen henkilömäärä yksiköittäin vuosina 2010–2011.

Luontopalveluissa tehtiin vuonna 2011 kaikkiaan 482 henkilötyövuotta, mikä oli 70,7 henkilötyövuotta (12,8 %) vähemmän kuin edellisvuonna. Muutos johtui pääosin työllisyysrahoitteisen työvoiman vähenemisestä 63 prosentilla (-44,4 htv). Suurin yksittäinen tekijä oli nuorisotyöllisyshankkeen päättyminen. Hankkeessa työllistettiin nuoria 52 henkilötyövuoden verran vuonna 2010. Vakinaisten tekemien henkilötyövuosien osuus (71 %) kasvoi huomattavasti.

Metsähallituksen ja Etelä-Suomen aluevankilan välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti työllistettiin avolaitosvankeja suojelualueiden hoitotehtävissä. Kokonaistyömäärä oli 33 henkilötyövuotta. Työt sisälsivät pääkaupunkiseudun viherkehän yleisöpalvelujen ylläpito- ja huoltotehtäviä, reittien ja rakennusten korjaus- ja uudisrakentamista (mm. Nuuksion Högbackan versta ja kone-

halli) sekä luonnonhoitotöitä. Työkohteina olivat myös Liesjärven ja Torrnsuon kansallispuistot, Aulangon luonnonsuojelualue ja Evon retkeilyalue.

Metsähallitus tekee yhteistyötä mm. luonnonsuojelujärjestöjen kanssa talkooleirien järjestämiseksi. Vapaaehtoistyötä tehdään myös saimaannorpan ja useiden muiden lajien pesäinventoinneissa. Vapaaehtoistyön määrä oli kertomusvuonna noin 13 henkilötyövuotta.

Luontopalveluissa tehty välitön työmäärä oli kaikkiaan lähes 530 henkilötyövuotta. Työpanoksesta valtaosa tehtiin pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Metsähallitus on merkittävä työllistäjä maakunnissa ja harvaanasutulla maaseudulla. Luontopalvelujen työpaikat sijoittuvat koko maahan Korppoosta pohjoisimpaan Lappiin ja Vaasasta Ilomantsiin.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 48,1 vuotta. Vakinaisista runsaat 10 % on yli 60-vuotiaita. Vakinaisten koulutustasoindeksi oli 6,34.

Luontopalvelujen henkilöstökehitys 2008–2011.

	2008	2009	2010	2011
Henkilömäärä, yhteensä ¹	945	867	988	787
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	-5,9	-8,3	14,0	-20,3
vakinaiset kaikki, lukumäärä / %	393 / 42	397 / 45,8	396 / 40,1	390 / 49,6
määräaikaiset kaikki, lukumäärä / %	552 / 58	470 / 54,2	592 / 59,9	397 / 50,4
Henkilömäärä 31.12. ¹	531	516	550	492
vakinaiset, lukumäärä / %	381 / 72	385 / 74,6	381 / 69,3	377 / 76,6
määräaikaiset, lukumäärä / %	150 / 28	131 / 25,4	169 / 30,7	115 / 23,4
Henkilötyövuodet ¹	513	513	552,8	482,1
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	-9,7	0,0	8	-12,8
vakinaiset	339	349	350	342,6
määräaikaiset	174	164	202,9	139,4
Henkilöstön keski-ikä 31.12.				
vakinaiset	47,7	47,7	48,0	48,1
määräaikaiset	38,7	37,9	32,3	39,7
45 vuotta täyttäneiden osuus %	55,0	56,0	50,9	58,1
Vakinaisten koulutustasoindeksi 31.12. ²	5,85	5,88	6,27	6,34
Palkkasumma, miljoonaa euroa ilman sivukuluja	17,3	18,0	19,6	18,3

1 Henkilömäärän ja työpanoksen nousu 2009/2010 johtuu pääosin nuorisotyöllisyshankkeesta (160 henkilöä / 52 htv)

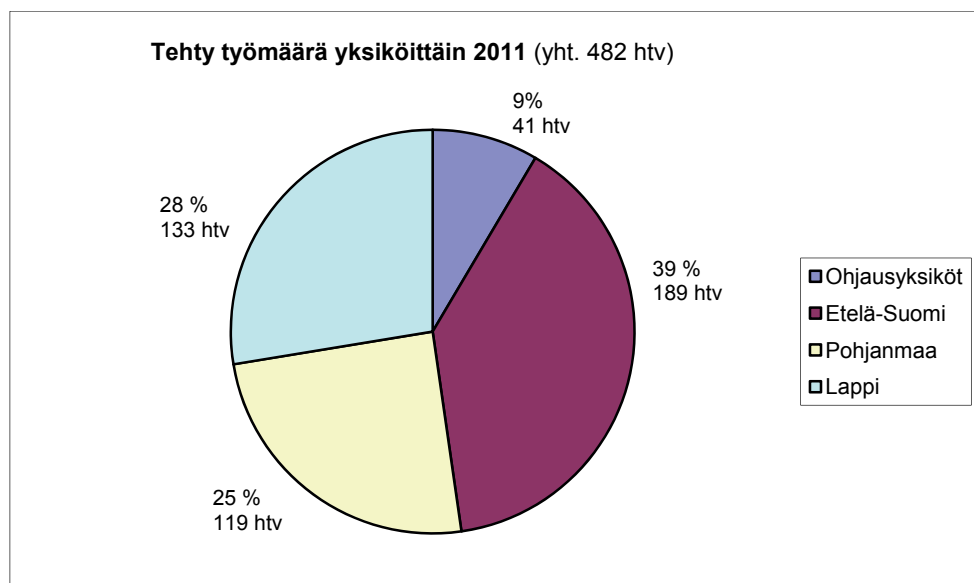
2 Koulutustasoindeksin nousu 2009/2010 johtuu pääosin tietojen päivittämisestä

5.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin

Luontopalvelujen työpanoksesta suurin osa tehtiin alueyksiköissä (91 %). Työpanokseltaan suurin yksikkö oli Etelä-Suomi, jossa tehtiin 39 % kokonaistyöpanoksesta. Pohjanmaalla ja Lapissa vastaavat osuudet olivat 25 % ja 28 %.

Luonnon virkistyskäytön tehtävät olivat työmäärältään suurin toiminto. Sen työmäärässä tapahtunut vähentyminen edellisvuoteen verrattuna johtui pääosin nuorisotyöllisyys Hankkeen päättymisestä vuoden 2010 lopussa. Nuorisoa työllistettiin myös luonnonsuojelutehtävissä, mikä näkyi luonnonsuojelun työpanoksen vähentymisenä. Eräasioissa tapahtunut työmäärän vähenemä johtui pääosin muuttuneista työajan kirjauskäytännöistä. Esimerkiksi luontovalvonta kirjattiin omana tehtävänä luonnon virkistyskäyttöön, kun se aiemmin kirjattiin erävalvontaan. Muut tehtävät sisältävät johtamisen ja muut henkilöstöhallinnon tehtävät, toiminnan suunnittelun ja seurannan, viestinnän ja kansainväliset tehtävät sekä muut yhteiset tehtävät.

Luontopalvelujen 482 henkilötyövuoden työpanoksesta pääosa eli 73 % maksettiin ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön perusrahoituksesta. Toteumat jäivät alle momenttikoh- taisten henkilötyövuosikehysten. Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 tehtiin 285,6 henkilötyövuotta ja maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.63.50 yhteensä 64,8 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosimäärien jakaumissa tapahtuneita muutoksia selittävät muutokset mm. hankkeissa tehdyissä työpanoksissa.

Luontopalveluissa tehty työmäärä yksiköittäin ja tehtävittäin vuosina 2010–2011.

Kaikki tehtävät tehtäväryhmittäin (htv)	Ohjaus- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yht. 2011	Yht. 2010
Luonnonsuojelu	5	63	27	18	112	127
Luonnon virkistyskäyttö	4	71	45	67	187	232
Alueiden hallinta	5	9	10	8	33	38
Eräasiat	3	10	15	18	46	55
Muut tehtävät	23	36	22	23	104	102
Tehtävät yhteensä	41	189	120	133	482	553

5.3 Työhyvinvointi

Metsähallituksen henkilöstötutkimus tehdään vuosittain loka-marraskuussa. Vuoden 2010 tulosten perusteella määritellyt toimenpiteet toteutettiin kertomusvuoden aikana. Kehittämiskohteina oli mm. prosessien välisen yhteistyön ja tiedonkulun parantaminen, töiden priorisointi vastaamaan lisääntyvää ja monipuolistuvaa työmäärää sekä toiminnan suuntaaminen ydintehtäviin. Henkilöstön kehittämis- ja kehittymishalu on positiivinen asia, johon pyritään hakemaan ratkaisuja mm. urakehityksellä ja toimenkuvien syventämisellä.

Syksyllä 2011 tehdyn henkilöstötutkimuksen tulokset olivat samansuuntaisia kuin edellisvuonna. Yksikkökohtaiset tulokset on käsitelty yksiköissä ja tiimeissä ja valittu tulosten perusteella kehittämiskohteet, jotka toteutetaan vuoden 2012 aikana.

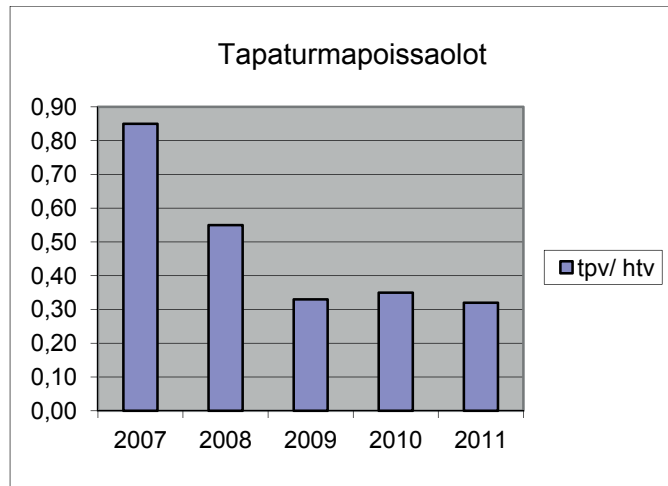
Luontopalveluissa annettiin kouluarvosana 8,3 Metsähallitukselle työnantajana. Oma työ, työolosuhteet ja esimiestyöskentely koettiin edelleen erittäin onnistuneina (4,0–4,1 asteikolla 1–5). Työajan riittävyys työtehtävien suorittamiseen on jatkossakin haasteena luontopalveluissa.

Luontopalveluissa oli sairauspoissaoloja vuonna 2011 kaikkiaan 3 262 työpäivää (4 361 vuonna 2010). Henkilötyövuotta kohden laskettuna sairauspoissaolot olivat 6,8 työpäivää (edellisvuonna 7,9 työpäivää / htv). Työtapaturmia kirjattiin vuonna 2011 yhteensä 18. Työtapaturmissa menetettyjä työpäiviä oli 153. Henkilötyövuotta kohden tapaturmista johtuvat poissaolot olivat 0,32 työpäivää. Vuoden 2010 vastaavat luvut olivat 193 ja 0,35.

Työtapaturmien vuoksi menetettyjen työpäivien määrä on vähentynyt 45 % vuodesta 2007. Työsuojelun tavoitteena on kohti Nollaa tapaturmissa – tapaturmavaarojen ja -riskien vähentäminen.

Työhyvinvoinnin kehitys 2008–2011.

	2008	2009	2010	2011
Lähtövaihtuvuus, vakinaiset %	2,0	3,5	2,8	3,3
Tulovaihtuvuus, vakinaiset %	8,1	4,0	1,5	3,1
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (lkm)	1	1	1	2
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	6,2	7,6	7,9	6,8
Työterveyshuolto, euroa / htv (netto)	174	224	225	198
Työtapaturmien lukumäärä	27,0	31,0	35,0	18
työtapaturmista johtuvat poissaolot, työpäivää / htv	0,55	0,33	0,35	0,32
Työtyytyväisyys (henkilöstötutkimus 2009–2011, vuonna 2008 työyhteisön tila-arvio)				
arvosana työnantajalle (asteikko 4–10)		8,2	8,3	8,3
esimiestyöskentely (asteikko 1–5)	4,2	3,9	4,1	4,1
työtyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,0	4,1	4,0

Luontopalvelujen työtaturmapoissaolot vuosina 2007–2011 työpäivää henkilötyövuotta kohden.

5.4 Tulospalkkio

Vuoden 2011 tulospalkkiotekijät olivat kokonaistuottavuus (painoarvo 40 %), asiakastyytyväisyys (25 %), julkisuuskuva (15 %) ja metsätalouden tulomatriisin arvo (20 %). Tulospalkkio toteutui 3,6 prosentin suuruisena perustuen pääosin asiakastyytyväisyyden hyvään kehitykseen ja kokonaistuottavuuden kasvuun. Metsätalouden tulomatriisin arvo ylitti alimman tulospalkkiotason. Julkisuuskuva ei yltänyt tulospalkkiotasolle.

6 Toiminnan arvioinnit

6.1 Ympäristöjärjestelmä

Metsähallituksessa on sertifioitu SFS-EN ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä. Järjestelmän ulkoisen arvioinnin kohteena oli vuonna 2011 luonnonsuojeluprosessi. Arvioinnissa annettiin kaksi lievää poikkeamaa, jotka koskivat lähinnä asiakirjojen teknistä hallintaa.

6.2 Metsähallituksen sisäinen tarkastus

Metsähallituksen sisäinen tarkastus arvioi vuoden 2011 aikana luontopalvelujen eräprosessin talouden hallinnan läpinäkyvyyttä ja oikeellisuutta. Eräasioiden lupamyynnin organisointi ja tilitysprosessit eivät olleet kaikilta osin optimaalisia. Tilanteen kehittämiseksi suositeltiin mm. vähemmän rajapintoja sisältävää ja selkeämpää organisointia.

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Tilinpäätöslaskelmat

Luontopalvelujen tuloslaskelma vuodelta 2011 oli 2,071 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Ylijäämän muodostuminen johtui pääosin seuraavista tekijöistä. Liikevaihto kasvoi 1,067 miljoonaa euroa (13,29 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus kasvoi 0,952 miljoonaa euroa (3 %). Tilikauden kulut olivat 1,318 miljoonaa euroa alhaisemmat (3 %) kuin edellisenä vuonna.

Liikevaihdon kasvu muodostui pääosin kahdesta tekijästä, suojelualueiden ennallistamistöissä saadusta puun myynnistä sekä metsästyslupien myynnin kasvusta. Kulujen alentuminen edelliseen vuoteen verrattuna aiheutui toiminnan tehostamisella saaduista säästöistä ja hanketoiminnan tuloilla katettavien menojen muuttumisesta tuloslaskelman toimintamenoista taseen hankemenojen investointikuluiksi. Käyttöomaisuudesta tehdyt poistot olivat noin 2,093 miljoonaa euroa alhaisemmat kuin vuonna 2011 tehdyt käyttöomaisuushankinnat. Poistoja ei kateta talousarviorahoituksella kuten käyttöomaisuushankintoja. Lomapalkkavarauksen lisäystä 0,681 miljoonaa euroa, tulospalkkiovarauksen muutosta 0,200 miljoonaa euroa eikä myöskään varaston muutosta 0,210 miljoonaa euroa kateta tilikauden määrärahoista. Lomapalkkavarauksen muutos aiheutui työehtosopimuksen muutoksesta, jonka mukaan entiset ns. vuosilomien pidennyspäivät liitettiin osaksi vuosilomapäiviä. Vuosilomien pidennyspäivät eivät sisältyneet vuoden 2010 lomapalkkavaraukseen, koska niitä ei aiemmin voimassa olleen työehtosopimuksen mukaisesti korvattu työsuhteen päättyessä. Liikelaitoksen tuloslaskelmassa on valtion talousarvion kautta saatu rahoitus suoriteperusteisena tuottoeränä siten, että se vastaa tilikaudelle kirjattuja kuluja (pl. poistot), kulujen oikaisuja sekä osittain kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoa. Tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin saatu rahoitus on kirjattu hankintamenoa vähennykseksi.

Lisäksi ylijäämän muodostumiseen vaikutti korkotuottojen merkittävä kasvu vuoteen 2010 nähden sekä eräasioiden maksullisen toiminnan ylijäämä 0,644 miljoonaa euroa.

7.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö

Valtion talousarviosta saadut määrärahat 38,76 miljoonaa euroa on eritelty tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa kohdassa 8.4.1. Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulosopimuksissa sovittujen tehtävien suorittamiseen ja niistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Valtion talousarvion kautta saatiin myös hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 0,53 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta aiheutuneita menoja. Vankeja työllistettiin yhteensä 33 henkilötyövuoden verran luonnon virkistyskäytön ja luonnonhoidon tehtävissä mm. Nuuksiassa, Evolla ja Aulangolla.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan hanke- ja muu täydentävä rahoitus kohdistui pääosin Pohjois-Suomen metsäpuiden siemenvarastojen täydentämiseen sekä Tuikki.fi:n eli internetissä toimivan kalastuspäiväkirjan rakentamiseen ja metsähanhen kannanhoidon kehittämistarpeista laaditun selvityksen tekemiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus sisälsi työllistämisrahoitusta 0,81 miljoonaa euroa ja investointirahoitusta 2,28 miljoonaa euroa sekä 0,68 miljoonaa euroa EU:n rakennerahastojen rahoitusta. Investointirahoitusta käytettiin pääosin Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuu-

rikeskuksen rakentamiseen, Repoveden kansallispuiston palveluiden kehittämiseen sekä Hossan ja Ystävyden puiston palvelurakenteiden parantamiseen

Ympäristöministeriön hallinnonalan hanke- ja muu täydentävä rahoitus kohdistui pääosin ympäristöministeriön, Helsingin yliopiston ja Metsähallituksen luontopalvelujen Zonation-yhteisprofessorin ja suojelualueiden tiedonhallinnan eli SALT-hankkeen rahoittamiseen sekä aluekehitysrahaston kautta Liminganlahden luontokeskuksen rakennusinvestointiin ja Nurmesjärven lintuveden kunnostamiseen.

7.3 Muun rahoituksen käyttö

Muu kuin valtion talousarviosta saatu rahoitus koostuu maksullisen toiminnan tulorahoituksesta, hankerahoituksesta sekä muusta täydentävästä rahoituksesta. Maksullisen toiminnan tulorahoitusta käytetään maksullisen toiminnan suoritteiden valmistamisesta aiheutuviin menoihin.

Siemenmyynnistä saatua rahoitusta käytetään siemenhuollosta aiheutuvien menojen lisäksi myös maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen. Tämä on otettu huomioon ko. momentin mitoituksessa.

Suojelualueiden ennallistamistöistä saadun puun myynnistä kertynyttä sekä muuta maksullisen toiminnan ylijäämää käytetään rakennerahastohankkeiden omarahoitusosuutena.

Muu kuin valtion talousarviosta saatu hankerahoitus sisältää pääosin maakuntaliittojen kautta ja suoraan EU:sta saatua rahoitusta sekä Pohjoismaiden Ministerineuvoston sihteeristön edustukseen osoitettua rahoitusta. EU:n hankerahoitusta, joka ei tule valtion talousarvion kautta, saatiin Interreg-ohjelmista (mm. Pyhä-Luoston näyttelyn rakentaminen, Itäisen Suomenlahden kulttuurimatkailun kehittäminen), Life+-ohjelmasta (Suoverkosto-, FINMARINET- ja Kiljuhanhi-Life) sekä maakuntien rakennerahasto-ohjelmista (esim. Liminganlahden luontokeskuksen rakentaminen, Syötteen luontomatkailusuunnitelman laadinta, Nurmesjärven lintuvesien kunnostus) sekä useista muista luontomatkailun kehittämiseen liittyvistä hankkeista.

7.4 Kustannuslaskennan perusteet

Menojen jakautuminen prosesseittain laskettiin kirjanpidon tietojen perusteella hyödyntäen prosessijakoa noudattavaa kustannuspaikkaryhmittelyä. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin kustannuslaskennan periaatteilla, jotka perustuvat sekä kirjanpitoon että säännölliseen työajankäytön seurantaan.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa. Maksullisen toiminnan välitön työaika kohdennetaan suoraan suoriteryhmillä. Välillinen työaika ja muut kustannukset kohdennetaan välittömän työajan suhteessa. Maksulliseen toimintaan käytetty välitön työaika oli yhteensä 14,20 % (11,92 % vuonna 2010) koko työpanoksesta.

Maksullisen toiminnan pääomakustannukset olivat 14,20 % (11,92 % vuonna 2010) poistoista ja keskimääräisen käyttöomaisuuden korkokustannuksesta. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2011 oli 1,8 % (1,8 % vuonna 2010).

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa täydentävällä rahoituksella rahoitetut hankkeet ja muu toiminta määriteltiin rahoituslajiperusteisesti. Hankkeiden omarahoitukseen laskettiin mukaan maksullisen toiminnan ylijäämillä ja perusrahoituksella maksetut hankemenot. Pääomakustannukset sekä muut yhteiskustannukset kohdennettiin yhteisrahoitteiseen toimintaan palkkamenojen suhteessa.

8 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

8.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (euroa)	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
LIKEVAIHTO	9 101 224,60	8 033 889,09
Liiketoiminnan muut tuotot	4 564 322,99	4 783 501,66
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	1 898 811,27	1 736 714,86
Varastojen muutos	209 845,08	274 928,94
Ulkopuoliset palvelut	4 509 930,21	3 680 413,24
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	18 780 330,15	19 454 061,03
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 487 115,55	3 679 935,35
Muut henkilösivukulut	806 362,68	675 038,75
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 767 893,04	2 870 312,07
Liiketoiminnan muut kulut	18 015 993,46	19 423 230,35
	50 476 281,44	51 794 634,59
LIKEVOITTO	-36 810 733,85	-38 977 243,84
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	121 406,42	48 124,41
Korkokulut ja muut rahoituskulut	1 508,04	4 765,31
VOITTO ENNEN VALTION TALOUSARVIOSTA MUUHUN TOIMINTAAN SAATUA RAHOITUSTA	-36 690 835,47	-38 933 884,74
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	38 762 831,60	37 810 756,03
TILIKAUDEN VOITTO	2 071 996,13	-1 123 128,71

8.2 Tase

TASE (euroa)	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 847,78	17 667,25
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
	<u>2 847,78</u>	<u>17 667,25</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 056 753 779,06	1 030 544 219,37
Tiet	540 352,96	637 467,60
Rakennukset ja rakennelmat	28 326 952,16	29 326 305,73
Koneet ja kalusto	879 427,34	961 247,57
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 547 251,67	945 712,91
	<u>1 091 047 763,19</u>	<u>1 062 414 953,18</u>
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	10 865 111,43	10 865 111,43
Osuudet osakkuusyrytyksissä	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	991 704,68
	<u>11 602 816,11</u>	<u>11 856 816,11</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 102 653 427,08	1 074 289 436,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	2 932 100,44	3 141 945,52
	<u>2 932 100,44</u>	<u>3 141 945,52</u>
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	683 540,94	963 618,41
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	125 734,86	291 407,98
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	11 950,31	15 141,95
Muut saamiset	17 226,54	17 226,54
Siirtosaamiset	5 608 864,74	2 936 233,02
	<u>6 447 317,39</u>	<u>4 223 627,90</u>
Rahat ja pankkisaamiset	6 328 748,03	6 532 905,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	15 708 165,86	13 898 478,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 118 361 592,94	1 088 187 915,42

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 100 167 732,20	1 074 428 035,06
Edellisten tilikausien voitto	466 389,15	1 589 517,86
Tilikauden voitto	2 071 996,13	-1 123 128,71
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 102 706 117,48	1 074 894 424,21
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut pitkäaik. korottomat velat	5 250,00	5 000,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	7 002 497,96	6 186 297,98
Ostovelat	1 624 663,24	937 551,37
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	1 238 357,99	1 569 235,56
Velat saman liikelaitoksen tytäryhtiöille	56 549,63	24 562,15
Muut velat	1 961,66	0,00
Siirtovelat	5 726 194,98	4 570 844,15
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	15 650 225,46	13 288 491,21
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	15 655 475,46	13 293 491,21
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 118 361 592,94	1 088 187 915,42

8.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (euroa)	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2011	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	7 693 735,09	7 136 383,21
Muista tuotoista saadut maksut	3 803 681,84	3 681 762,31
Maksut toiminnan kuluista	-45 953 009,05	-49 832 145,33
Toiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-34 455 592,12	-39 013 999,81
Maksetut korot ja rahoituskulut	-1 508,04	-4 765,31
Saadut korot	121 406,42	48 124,41
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	119 898,38	43 359,10
Toiminnan rahavirta	-34 335 693,74	-38 970 640,71
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot ja rakenn.	-564 348,55	-578 795,73
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-4 003 874,08	-939 072,97
Käyttöomaisuuden ostot, EU-rahoitus	-795 101,52	-133 523,85
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-62 659,32	-158 810,35
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luovutustulot	944 436,51	1 230 744,23
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	0,00	-3 800 000,00
Investointien rahavirta	-4 481 546,96	-4 379 458,67
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	38 762 831,60	37 810 756,03
Omistajien sijoitus luonnonsuojelualueiden hankintaan, rakennuksiin ja osakkeisiin	-149 998,33	3 354 467,00
Pitkäaikaiset muut velat, muutos	250,00	5 000,00
Rahoituksen rahavirta	38 613 083,27	41 170 223,03
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 1.1.	6 532 905,46	8 712 781,81
Rahavarat 31.12.	6 328 748,03	6 532 905,46

8.4 Liitetiedot

8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

Liikevaihto toimialoittain	2011	2010
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvat	2 536 984,12	2 186 106,37
kalastusluvat	247 229,07	274 501,52
muut julkisoikeudelliset suoritteet	419,29	2 199,58
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	637 451,97	515 876,38
kalastusalueiden vuokraus	124 082,04	126 332,93
metsästysluvat	15 913,65	0,00
kalastusluvat	705 238,04	668 627,92
siemenmyynti ja analyysit	706 008,24	801 325,73
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	188 997,54	192 280,54
Yhteensä	5 162 323,96	4 767 250,97
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	97 719,67	100 105,05
luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat päätökset ja luvat	3 650,00	1 210,00
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	653 130,09	755 709,32
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	485 490,12	521 413,64
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	1 411 874,90	600 011,52
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	576 223,15	523 488,76
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarja	136 277,48	140 947,82
muut liiketaloudelliset suoritteet	537 589,19	596 806,83
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
valtauskorvaukset	30 845,78	20 808,09
kaivospiirimaksut	6 100,26	6 137,09
Yhteensä	3 938 900,64	3 266 638,12
Liikevaihto yhteensä	9 101 224,60	8 033 889,09

Liiketoiminnan muut tuotot	2011	2010
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	767 597,54	1 111 304,92
Vakuutuskorvaukset	565,05	248 019,54
Avustukset	4 357,32	0,00
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	6 956,39	9 565,57
Muut tuotot	3 473 660,70	3 085 115,58
Muut tuotot, sisäiset	325 098,77	348 627,19
Yhteensä	4 564 322,99	4 783 501,66

Suunnitelman mukaiset poistoajat	
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto
Tiet	pääosin 25 vuotta
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	25 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta
Rakennelmat	4–10 vuotta
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta

Suunnitelman mukaiset poistot	2011	2010
Aineettomien oikeuksien poistot	14 819,47	16 838,95
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	97 114,64	100 252,39
Muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	0,00	6 708,47
Rakennusten ja rakennelmien poistot	2 222 638,36	2 298 804,87
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	433 320,57	447 707,39
Yhteensä	2 767 893,04	2 870 312,07

Rahoitustuotot ja -kulut	2011	2010
Korkotuotot	121 406,42	48 124,41
Korkokulut	-1 508,04	-4 765,31
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	119 898,38	43 359,10

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus		
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitetun rahoituksen käyttö	2011	2010
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka		
30.63.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	5 913 247,23	6 235 514,36
Ympäristöministeriön pääluokka		
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	26 562 628,33	26 167 340,74
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (kulujen osuus)	198 493,77	308 037,75
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.	32 674 369,33	32 710 892,85
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta	2011	2010
Oikeusministeriön hallinnonala	534 738,20	517 068,47
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	59 737,64	138 548,82
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	508 329,36	13 350,42
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 907 189,62	3 916 455,98
Ympäristöministeriön hallinnonala	1 006 158,69	464 856,59
Muu rahoitus valtion talousarviosta	72 308,76	49 582,90
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä	6 088 462,27	5 099 863,18
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	38 762 831,60	37 810 756,03

8.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot

Omaisuserä	Aineett. hyödykk.	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa- ja vesirak.	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Keskener. hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1000 euroa								
Hankintameno 1.1.	372	1 030 527	1 862	45 984	6 497	924	11 857	1 098 023
Arvonkorotus 1.1.11	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muu muutos 1.1.11	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Lisäykset	0,000	26 910	0,000	1 223	363	4 497	0	32 993
Vähennykset	0,000	701	0,000	38	68	926	254	1 986
Siirrot erien välillä								0
Hankintameno 31.12.	372	1 056 736	1 862	47 170	6 793	4 495	11 603	1 129 031
Kert.poistot 1.1.	354	0	1 225	16 658	5 536	0	0	23 773
Vähenn. ja siirt. kert.poistot				-38	-56			-94
Tilikauden poisto	15	0	97	2 223	433			2 768
Arvonalennukset								0
Kertyneet poistot 31.12.	369	0	1 322	18 843	5 913	0	0	26 447
Kirjanpitoarvo 1.1.	18	1 030 527	637	29 326	961	924	11 857	1 074 250
Kirjanpitoarvo 31.12.	3	1 056 736	540	28 327	879	4 495	11 603	1 102 584
Tuotannon koneet ja laitteet								
Kirjanpitoarvo 31.12.					879			

Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
Tytäryhtiöosakkeet	10 865 111,43	10 865 111,43
Osakkuusyhtiöosakkeet	0,00	0,00
Muut osakkeet	737 704,68	991 704,68
	11 602 816,11	11 856 816,11

Tytäryhtiöosakkeet, euroa	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus, Rantasalmi omistus-%	66,7	565 111,43
Nuuskiokeskus Oy omistus-%	66,6	10 300 000,00
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä		10 865 111,43

	Liiketoiminnalta		Tytäryhtiöiltä		Yhteensä	
	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
	Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta, euroa					
Myyntisaamiset	49 952,40	157 953,87	11 950,31	15 141,95	61 902,71	173 095,82
Siirtosaamiset	75 782,46	133 454,11	0,00	0,00	75 782,46	133 454,11
Sisäiset saamiset yhteensä	125 734,86	291 407,98	11 950,31	15 141,95	137 685,17	306 549,93

Siirtosaamiset, euroa	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
LIFE-hankkeet, tulojäämät	450 020,73	321 828,12
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	2 241 762,52	1 081 723,79
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	2 656 193,45	1 465 682,56
Muut tulojäämät	201 769,40	41 798,26
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	59 118,64	25 200,29
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	5 608 864,74	2 936 233,02

Muut annetut ennakot, euroa	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
Muut	17 226,54	17 226,54
Yhteensä muut annetut ennakot	17 226,54	17 226,54

Oma pääoma, euroa	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
Muu oma pääoma 1.1.2011	1 074 428 035,06	1 058 709 737,59
Saatu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	18 732 457,90	10 926 951,88
Luovutettu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	-104,00	-172,72
Saatu valtionperintöinä tai lahjana tilikauden aikana	0,00	204,00
Maankäyttömuutokset, vähennykset	-28 678,13	-5 341 402,98
Maankäyttömuutokset, lisäykset	6 857 237,70	6 766 684,29
Maankäyttömuutokset, virheen korj.	328 782,00	11 566,00
Omistajan sijoitus (maa-alueet, osakkeet)	0,00	3 354 467,00
Omistajalle palautus (myynnit maa-alueet, osakkeet)	-149 998,33	0,00
Muu oma pääoma 31.12.2011	1 100 167 732,20	1 074 428 035,06
Edellisten tilikausien voitto		
Aloittava tase 1.1.2011	466 389,15	1 589 517,86
Voiton tuloutus valtiolle tilikauden aikana	0,00	0,00
Poistoerosta siirretty omaan pääomaan	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto 31.12.2011	466 389,15	1 589 517,86
Tilikauden tulos 1.1.–31.12.2011	2 071 996,13	-1 123 128,71
Vapaa oma pääoma 31.12.2011	2 538 385,28	466 389,15
Oma pääoma yhteensä 31.12.2011	1 102 706 117,48	1 074 894 424,21

Saadut ennakot, euroa	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
EU-rahoitteiset	897 142,84	896 069,92
Ympäristöministeriöltä	4 655 228,98	3 422 683,20
Maa- ja metsätalousministeriöltä	282 456,16	713 928,61
Muut	1 167 669,98	1 153 616,25
Yhteensä	7 002 497,96	6 186 297,98

Muut velat, euroa	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
Saadut pantit	5 250,00	5 000,00
Yhteensä	5 250,00	5 000,00

Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	Liiketoiminnalle		Tytäryhtiöille		Yhteensä	
	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
	Ostovelat	572 135,52	490 937,83	56 549,63	22 918,87	628 685,15
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	1 078 297,73	0,00	1 643,28	0,00	1 079 941,01
Sisäiset velat yhteensä	572 135,52	1 569 235,56	56 549,63	24 562,15	628 685,15	1 593 797,71

Siirtovelat, euroa	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
Ennakonpidätys- ja sos.turvam. ja muut lakisäänt. henkilöstökulut	728 730,22	823 741,09
Lomapalkkavelka sos.kuluineen	3821245,94	3 139 887,53
ALV-velka	321417,65	1 822,50
Muut	1 521 023,49	605 393,03
Yhteensä ulkoiset siirtovelat	6 392 417,30	4 570 844,15

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
Ennakonpidätykset	323 622,21	368 094,15
Sosiaaliturvamaksuvelka	29 199,40	35 194,71
VEL-velka	333 107,84	376 137,25
Työttömyysvakuutusmaksut	25 528,78	26 480,60
Yhteensä	711 458,23	805 906,71

8.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset milj. euroa	2011	2010
Leasingvastuut		
tilikaudella maksetut	0,460	0,376
Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason.		
Sopimukset on irtisanottavissa 3 kk:n irtisanomisajalla.		

Henkilöstön lukumäärä, henkilötyövuosia	2011	2010
Toimihenkilöt	482	553

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Lisäykset		ha	ha	euro
Hallinnansiirto luonnonsuojelutark.	412	3 939,10	66,98	14 525 704,00
Hallinnansiirto	10	77,17	1 741,40	3 910 932,40
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	2	1,20	0,00	305 100,00
Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	103	5 432,70	153,93	6 857 237,70
Muu saanto (saantoselitys)	2	2,56	50,90	2 589,00
Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	11	205,24	0,00	568 175,10
Tilusjärjestely	1	13,47	0,00	4 194,72
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	3	3,54	0,00	6 474,00
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	9	187,44	0,00	391 347,00
Varainsiirtovero	2	0,00	0,00	12 204,00
Virheen korj. (kirjanpitoarvo)	10	115,93	4 205,50	326 193,00
Yhteensä	565	9 978,35	6 218,71	26 910 150,92

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Vähennykset		ha	ha	euro
Hallinnansiirto	1	-3,3	0	-104,00
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	16	-5,38	0	-10 399,00
Kauppa	1	-20,32	0	-76 963,00
Lunastus	21	-13,21	0	-13 701,00
Maankäyttömuutos (jht:sta lt:een)	6	-38,34	-0,7	-28 678,13
Tilusjärjestely	2	-3,05	0	-1 017,00
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	3	-2,85	0	-5 204,10
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	11	-207,51	0	-564 525,00
Yhteensä	61	-293,96	-0,7	-700 591,23

8.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Talousarviotili (euroa)	TA 2011	LTA 2011	Talousarviot yht. 2011	Siirtynyt vuodelta 2010	Käytettävissä 2011	Nettokäyttö 2011	Siirtyy vuodelle 2011
30.63.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	5 763 000	52 000	5 815 000	408 611	6 223 611	5 913 247	310 364 ²
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	25 867 000	237 000	26 104 000	4 860 172 ¹	30 964 172	26 562 628	4 401 544 ³
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)	0	0	0	262 511	262 511	48 495	214 016
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä	31 630 000	289 000	31 919 000	5 531 294	37 450 294	32 524 371	4 925 923
Vähennetään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus						149 998	
Lisätään laskutetut erillisrahoitukset, jotka nettoutettu rahoituslajeille						0	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus						6 088 462	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä						38 762 832	

1) Siirtynyt vuodelta 2010 sisältää valtion budjetissa vuonna 2010 luontopalveluille osoitettuja ehdollisia määrärahoja mitä ei käsitelty käytettävissä olevina varoina vuonna 2010 eikä vuodelle 2011 siirtyvissä erissä, koska ne tuloutettiin vuonna 2011; III LTA 2010 Liminganlahden luontokeskuksen rakentaminen 1,2 milj euroa, IV LTA 2010 Selkämeren kansallispuisto 0,5 milj. euroa.

2) Siirtyy vuodelle 2011, määrärahoista on sidottuja erilaisiin hankkeisiin 40 0000 euroa.

3) Siirtyy vuodelle 2011, määrärahoista on sidottu erilaisiin hankkeisiin 2,6 milj. euroa esim. Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskus, Liminganlahden luontokeskus, Selkämeren kansallispuisto

Meno- ja tuloerittelyt talousarviotileittäin		
30.63.50 (MMM)	Tot. 2011	Tot. 2010
Palkkausmenot	2 957 316,02	3 079 649,33
Muut kulutusmenot	3 571 457,19	3 893 183,80
Maanhankintainvestoinnit	0	0,00
Muut investoinnit	109 012,46	131 885,12
Tulot (pääosin siemenmyyntiä)	-724 538,44	-869 204,25
Muu laskutettu rahoitus	0	0,00
Nettokäyttö	5 913 247,23	6 235 514,00

35.10.52 (YM)	Tot. 2011	Tot. 2010
Palkkausmenot	13 735 615,53	14 077 633,64
Muut kulutusmenot	11 028 699,61	12 053 052,80
Maanhankintainvestoinnit	0	0,00
Muut investoinnit	1 867 590,35	182 457,05
Tulot	-13 483,81	-125 853,65
Muu laskutettu rahoitus	-55 793,35	-19 948,84
Nettokäyttö	26 562 628,33	26 167 341,00

35.10.63 (YM)	Tot. 2011	Tot. 2010
Palkkausmenot	41 827,87	46 309,55
Muut kulutusmenot	158 052,74	291 137,99
Muut investoinnit	-223 501,55	-28 415,30
Tulot	-1 386,84	-994,24
Maanhankinnan kulut yhteensä	-25 007,78	308 038,00
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	73 503,22	-445 533,00
Nettokäyttö	48 495,44	-137 495,00

8.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tuotot rahoituslähteittäin	2011	2010
Euroopan aluekehitysrahasto	1 702 203,02	1 069 532,38
EU:n ympäristörahasto (LIFE)	694 753,85	691 736,95
Muu EU-rahoitus	50 088,83	152 192,45
Muut rahoittajat	1 026 615,00	1 171 653,80
Yhteensä	3 473 660,70	3 085 115,58

Erittely sisältää muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei sisäisiä).
Pääosa muista tuotoista käsittää yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksia.

8.4.6 Kustannusvastaavuuslaskennat

Julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2011	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2010
Tuotot	101,4	101,3	2784,6	2462,8	2886,0	2564,1
Henkilöstökustannukset	45,8	36,2	1246,3	1141,0	1292,1	1177,2
Muut erilliskustannukset	40,0	24,1	1340,7	1453,6	1380,7	1477,7
Poistot ja korot	7,5	5,7	205,0	179,4	212,6	185,1
Osuus yhteiskustannuksista	18,7	14,0	508,2	442,1	526,9	456,1
Kustannukset yhteensä	112,1	80,0	3300,2	3216,1	3412,3	3296,0
Kustannusvastaavuus	-10,7	21,3	-515,6	-753,3	-526,3	-731,9
Kustannusvastaavuus, %	90 %	127 %	84 %	77 %	85 %	78 %

Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet (1 000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2011	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2010
Tuotot	3800,6	3138,4	2188,7	2112,2	5989,3	5250,5
Henkilöstökustannukset	933,8	870,8	594,9	520,4	1528,7	1391,2
Muut erilliskustannukset	833,0	703,1	880,8	961,2	1713,8	1664,3
Poistot ja korot	153,6	136,9	97,9	81,8	251,5	218,7
Osuus yhteiskustannuksista	380,8	337,4	242,6	201,6	623,4	539,0
Kustannukset yhteensä	2301,3	2048,2	1816,1	1764,9	4 117,4	3 813,2
Kustannusvastaavuus	1499,3	1 090,1	372,6	347,2	1 871,9	1 437,4
Kustannusvastaavuus, %	165 %	153 %	121 %	120 %	145 %	138 %

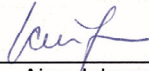
Erillislainsäädäntöön perustuvat suoritteet (1 000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2011	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2010
Tuotot	36,9	26,9	189,0	192,3	225,9	219,2
Henkilöstökustannukset	27,8	24,2	11,8	6,8	39,6	31,0
Muut erilliskustannukset	0,0	0,0	8,0	4,9	8,0	4,9
Poistot ja korot	4,6	3,8	1,9	1,1	6,5	4,9
Osuus yhteiskustannuksista	11,4	9,4	4,8	2,6	16,2	12,0
Kustannukset yhteensä	43,8	37,4	26,6	15,4	70,3	52,8
Kustannusvastaavuus	-6,8	-10,4	162,4	176,9	155,6	166,5
Kustannusvastaavuus, %	84 %	72 %	712 %	1250 %	321 %	416 %

Yhteisrahoitteinen toiminta		
Tuotot (1 000 €)	2011	2010
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot		
– valtion talousarviorahoitus	4 527	4 865
– EU-rahoitus	3 987	2 103
– muu rahoitus	1 323	1 501
Tuotot yhteensä	9 837	8 468
Henkilöstökustannukset	4 420	5 350
Muut erilliskustannukset	7 005	7 230
Poistot ja korot	660	772
Osuus yhteiskustannuksista	1 636	1 902
Kustannukset yhteensä	13 722	15 254
Kustannusvastaavuus	-3 885	-6 785
Kustannusvastaavuus, %	72 %	56 %

METSÄHALLITUS

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätöksen allekirjoitus

Vantaalla 9. päivänä maaliskuuta 2012

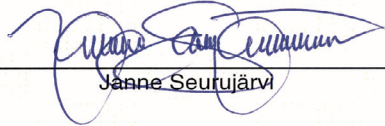
Aino Jalonen

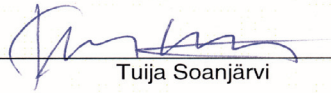
Irene Rantala

Ville Schildt
Varapuheenjohtaja

Janne Seurujärvi

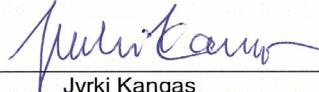
Tuija Soanjärvi

Helena Walldén

Arto Tiitinen
Puheenjohtaja

Jyrki Kangas
Pääjohtaja

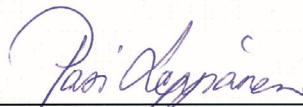
Rauno Väisänen
Luontopalvelujohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla 15. päivänä maaliskuuta 2012

Tuomo Vesänen, KHT

Pasi Leppänen, KHT, JHTT

Vuonna 2011 ilmestyneet Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Kaikki julkaisut löytyvät pdf-muodossa osoitteesta www.metsa.fi/julkaisut

Sarja A

Ei uusia julkaisuja

Sarja B

- No 148 Leinonen, K., Seppänen, M., Raasakka, N. & Magga, A. 2011: Urho Kekkosen kansallispuiston kalastus- ja retkeily selvitys 2008. 36 s.
- No 149 Metsähallitus 2011: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2010. 62 s.
- No 150 Mäkelä, M.-H. 2011: Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 62 s.
- No 151 Sarajärvi, K. 2011: Syötteen kävijätutkimus 2010. 55 s.
- No 152 Sarajärvi, K. & Virkkunen, V. 2011: Syötteen yritystutkimus 2010. 47 s.
- No 153 Korhonen, M. 2011: Evon retkeilyalueen kävijätutkimus 2010. 46 s.
- No 154 Mäenpää, O. 2011: Torronsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2010. 47 s.
- No 155 Tikkanen, R. 2011: Liesjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2010. 51 s.
- No 156 Tahvanainen, V., Tikkamäki, T. & Lindholm, T. 2011: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 44 s.
- No 157 Similä, M. & Junninen, K. (toim.) 2011: Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. 192 s.
- No 158 Ahtiainen, T. 2011: Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009. 60 s.
- No 159 Moilanen, E. & Luhta, P.-L. 2011: Iijoen kunnostettujen jokien kalataloudellinen seuranta 2005–2010. 110 s.
- No 160 Rantatalo, K. & Ylläsjärvi, J. 2011: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2010. 110 s.

Sarja C

- No 84 Metsähallitus 2011: Muotkatunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 184 s.
- No 89 Metsähallitus 2011: Lätäsenon-Hietajoen soidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 136 s.
- No 90 Pulkkinen, E. 2011: Idän Taigan luontomatkailusuunnitelma. Hossa, Kalevalapuisto ja Ystävyden puisto. 49 s.
- No 91 Metsähallitus 2011: Kalevalapuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 143 s.
- No 92 Metsähallitus 2011: Tarvantovaaran erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 166 s.
- No 93 Virkkunen, V. 2011: Syötteen luontomatkailusuunnitelma 2011. 59 s.

- No 94 Virkkunen, V. 2011: Sustainable Tourism Development Strategy 2011. Syöte National Park. 60 s.
- No 95 Metsähallitus 2011: Lietveden ja Luonterin Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 102 s.
- No 96 Metsähallitus 2011: Öjenin hoito- ja käyttösuunnitelma. 51 s.
- No 97 Metsähallitus 2011: Kallinkankaan Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 41 s.
- No 98 Metsähallitus 2011: Etelä-Kuusamon suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2009-2018. 97 s.
- No 99 Alatosava, S. 2011: Oulangan kansallispuiston luontomatkailusuunnitelma 2011. 49 s.
- No 100 Metsähallitus 2011: Paistunturin erämaa-alueen ja siihen liittyvien soidensuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 186 s.
- No 101 Metsähallitus 2011: Jonkerinsalon Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 53 s.
- No 102 Metsähallitus 2011: Pohjoislahden–Tiilitehtaanmäen hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2023. 58 s.
- No 103 Metsähallitus 2011: Skötsel- och användningsplan för Norrfjärden–Tegelbruksbacken 2010–2023. 58 s.
- No 104 Metsäntutkimuslaitos & Metsähallitus 2011: Elämänmäen vanhojen metsien suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 38 s.
- No 105 Pulkkinen, P., Partanen, T., Kiiskinen, A. & Laakkonen, M. 2011: Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kalavesien hoito- ja käyttösuunnitelma. 2. korj. p. 39 s.
- No 106 Metsähallitus 2011: Muotkeduoddara meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána. 186 s.
- No 107 Metsähallitus 2011: Báišduoddara meahcceguovlu ja dasa guoskevaš jekkiidsuodjalanguovlluid dikšun- ja geavahanplána. 158 s.
- No 108 Metsähallitus 2011: Gálddoaivvi meahcceguovllu ja Sámmotjeakki–Vadjotjeakki jekkiidsuodjalanguovlu dikšun- ja geavahanplána. 171 s.
- No 109 Meriruoho, A. 2011: Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen luontomatkailusuunnitelma 2011. 54 s.
- No 110 Meriruoho, A. 2011: Naturturismplan för världsarvet Kvarkens skärgård 2011. 54 s.
- No 111 Meriruoho, A. 2011: Sustainable Tourism Development Strategy for Kvarken Archipelago World Heritage Site 2011. 54 s.
- No 112 Alatosava, S. 2011: Sustainable Tourism Development Strategy for Oulanka National Park 2011. 49 s.
- No 113 Alaranta, A., Laakkonen, M., Partanen, T., Sarajärvi, K., Hupli, H., Ryyppö, P. & Korhonen, P. 2011: Metsähallituksen raputalouden toimintaohjelma 2011–2016. 32 s.

ISSN-L 1235-8983

ISSN 1235-8983 (painettu)

ISSN 1799-5388 (verkkojulkaisu)

ISBN 978-952-446-952-4 (painettu)

ISBN 978-952-446-953-1 (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut

